

Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming

Realisatie woningbouw Torenstraat, Sellingen

Bureau Biota rapportage 2023-014

Projectgegevens

Opdrachtgever: Gebroeders Benus B.V.
Dhr. Paul Benus
Schoolstraat 166
9581GJ Musselkanaal

Projectomschrijving: Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming
Realisatie woningbouw Torenstraat, Sellingen

Aannemer: Bureau Biota
Oude Marswal 38
8015 ED Zwolle

KvK nummer: 59869984
BTW nummer: NL853674942B01

Contactpersoon: Dr. Ir. G. Milder-Mulderij (Bureau Biota)
06 24 62 03 14

Datum: 07-04-2023

Status: Definitief

Akkoord: Mw. dr. ir. G. Milder-Mulderij

Projectnummer: 2023-071

Rapportnummer: 2023-014

Te citeren als:

Van der Meulen H. & G. Milder-Mulderij. Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming – Realisatie woningbouw Torenstraat, Sellingen. Bureau Biota rapport 2023-014. In opdracht van Gebroeders Benus BV.

© Bureau Biota / Gebroeders Benus BV

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever hierboven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Biota, nog mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het rapport is vervaardigd.

Bureau Biota is niet aansprakelijk voor gevolgschade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Biota. Opdrachtgever vrijwaart Bureau Biota voor aanspraken in verband met deze toepassing.

Samenvatting

Gebroeders Benus BV is voornemens om in een perceel diverse woningen te realiseren. Het gebied is centraal gelegen in de bebouwde kom van Sellingen. Wanneer soorten beschermd onder de Wet natuurbescherming gebruik maken van het aangewezen perceel, dan kunnen deze hinder ondervinden van de voorgenomen plannen. Als dit het geval is, dan mogen de plannen niet zonder meer doorgaan. Dan is voor de plannen mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Om vast te stellen wat de situatie ter plaatse is, dient er een quickscan uitgevoerd te worden. In de voorliggende rapportage doet Bureau Biota verslag van de uitgevoerde quickscan. Daarin beschrijft Bureau Biota de potenties van het perceel in Sellingen voor beschermde soorten en de gevolgen van de voorgenomen plannen op alle drie de pijlers van de Wet natuurbescherming: soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de potenties van het onderzoeksgebied voor soorten beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb) en het bepalen van de effecten van de voorgenomen plannen op beschermde natuurwaarden ter plaatse en in de directe omgeving en op omliggende beschermde natuurgebieden. Ook is waar mogelijk vastgesteld of er knelpunten te verwachten zijn ten aanzien van de Wnb (ontheffing- of vergunningplicht).

Op basis van de quickscan kan nog niet uitgesloten worden dat de voorgenomen plannen en voorgestelde werkwijze negatieve effecten hebben op soorten en dat er mogelijk knelpunten zijn ten aanzien van de Wnb. Voor een aantal soortgroepen is er nog onvoldoende informatie beschikbaar om conclusies te trekken over eventueel significante effecten van de voorgenomen plannen. Daarom adviseert Bureau Biota eerst nog nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied en de directe omgeving door grote bosmuis, kleine marter-achtigen en eekhoorn uit te laten voeren. Dit om eventuele knelpunten ten aanzien van het onderdeel Soortenbescherming van de Wnb beter in beeld te brengen. Voor overige de soort(groep)en beschermd onder de Wnb worden geen nadelige effecten verwacht, zo lang men zich houdt aan de zorgplicht. Het is daarom belangrijk aanwezige dieren te allen tijde een vrije vluchtroute te bieden, dieren niet onnodig te verstoren en waar mogelijk daarom werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van eventueel aanwezige dieren uit te voeren. Denk hierbij met name aan het werken buiten het broedseizoen.

De afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Liefstingsbroek) is acht kilometer. Voor de meeste storingsfactoren worden geen nadelige effecten van voorgenomen plannen verwacht. Bij zowel de realisatiefase als de gebruiksfase is emissie van stikstof te verwachten. Of deze emissie leidt tot depositie van stikstof op nabijgelegen Natura 2000-terrein is op dit moment nog niet uit te sluiten. Om de mogelijke effecten hiervan beter in beeld te brengen wordt geadviseerd voor zowel de realisatiefase als de gebruiksfase een Aeriusscalculatie uit te laten voeren. Pas daarna kan worden vastgesteld of er voor de voorgenomen plannen een vergunning van de Wnb vereist is.

De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Het plangebied ligt op een afstand van 130 meter van het Natuurnetwerk Nederland en geldt er binnen provincie Groningen geen externe werking als het gaat om het NNN. Effecten hoeven in die zin niet verder beschouwd te worden.

Omdat er enkel sprake is van het kappen van bomen binnen de bebouwde kom, is hier geen knelpunt te verwachten voor het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming. Wel moet er rekening gehouden worden met regelgeving binnen de gemeente Westerwolde.

Verder dient men zich te allen tijde te houden aan de zorgplicht en is het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen sterk aan te raden. Is dit niet mogelijk en zijn er effecten te verwachten, dan is het raadzaam om opnieuw een deskundige op het gebied van ecologie te betrekken bij de plannen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
2	Doel van het onderzoek	1
3	Omschrijving onderzoeksterrein en voorgenomen plannen	2
4	Wettelijk kader	5
4.1	Soortenbescherming.....	5
4.2	Gebiedsbescherming	7
4.2.1	Natura 2000.....	7
4.2.2	Natuurnetwerk Nederland	8
4.3	Houtopstanden	9
5	Werkwijze.....	9
5.1	Soortenbescherming.....	9
5.1.1	Literatuurstudie.....	9
5.1.2	Veldwerk.....	9
5.2	Gebiedsbescherming	10
5.2.1	Natura 2000.....	10
5.2.2	Natuurnetwerk Nederland	10
5.3	Houtopstanden	10
6	Bevindingen uit het onderzoek	1
6.1	Soortenbescherming.....	3
6.1.1	Vaatplanten.....	3
6.1.2	Insecten	4
6.1.3	Amfibieën	4
6.1.4	Reptielen	4
6.1.5	Vissen.....	5
6.1.6	Vogels	5
6.1.7	Zoogdieren	6
6.1.8	Overige soorten.....	7
6.2	Gebiedsbescherming	9
6.3	Houtopstanden	9
7	Te verwachten effecten van de voorgenomen ingrepen	9
7.1	Soortenbescherming.....	9
7.2	Gebiedsbescherming	10
7.3	Houtopstanden	11
8	Mitigerende maatregelen	11
9	Conclusies en aanbevelingen	12
9.1	Soortenbescherming.....	12
9.2	Gebiedsbescherming	12

9.3	Houtopstanden	12
9.4	Aanbevelingen	13
10	Geraadpleegde bronnen	14
Bijlage 1	Toelichting bepalingen Wet natuurbescherming	15
Bijlage 2	Beschermde soorten Provincie Groningen	18
Bijlage 3	Nationale Databank Flora en Fauna gegevens	38

1 Inleiding

Gebroeders Benus B.V. is voornemens om op een perceel binnen de bebouwde kom van Sellingen diverse woningen te realiseren. Binnen het plangebied zijn geen sloten of andere waterpartijen aanwezig. Tijdens de werkzaamheden zullen echter wel bomen worden gekapt en graafwerkzaamheden gaan plaatsvinden om het terrein bouwrijp te gaan maken.

Wanneer soorten beschermd onder de Wet natuurbescherming gebruik maken van het aangewezen perceel, dan kunnen deze hinder ondervinden van de voorgenomen plannen. Als dit het geval is, dan mogen de plannen niet zonder meer doorgaan. Dan is voor de plannen mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Ook kunnen er zaken spelen op het vlak van gebiedsbescherming als de plannen van invloed zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-terreinen.

Om vast te stellen wat de werkelijke situatie ter plaatse is, dient er een quickscan uitgevoerd te worden. In de voorliggende rapportage doet Bureau Biota verslag van de uitgevoerde quickscan. Daarin beschrijft Bureau Biota de potenties van het van het perceel in Sellingen voor beschermde soorten en de gevolgen van de voorgenomen plannen op alle drie de pijlers van de Wet natuurbescherming: soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

2 Doel van het onderzoek

Het doel van dit natuuronderzoek is het in kaart brengen van de potenties van het onderzoeksgebied voor soorten die beschermd worden onder de Wet natuurbescherming (Wnb) en het bepalen van de te verwachten effecten van de voorgenomen plannen op beschermde natuurwaarden ter plaatse en op de directe omgeving. Het onderzoek brengt in beeld:

- of beschermde soorten planten en dieren aanwezig zijn op of direct rondom het onderzoeksterrein;
- of er potenties zijn voor Wnb-beschermde soorten die tijdens het veldbezoek niet aangetroffen zijn;
- of met de voorgenomen ingreep verbodsbepalingen uit de bovengenoemde wet zullen worden overtreden (soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden);
- of er mogelijkheden zijn om eventuele overtredingen te vermijden;
- hoe te handelen om te voldoen aan de zorgplicht en de Wet natuurbescherming na te leven;
- of er noodzaak is tot het aanvragen van een ontheffing of vergunning van bovengenoemde wet of dat er eerst nog nader onderzoek moet worden verricht om tot deze conclusie te komen.

3 Omschrijving onderzoeksterrein en voorgenomen plannen

Het onderzoeksterrein is een perceel dat bestaat uit een aantal al dan niet verwilderde graslanden, die door bomenrijen van elkaar zijn gescheiden. Het plangebied grenst rondom aan woningen met aan de zuidkant een parkeerterrein (Figuur 1 en 2).

Op het terrein zijn woningen gepland, waarvan de exacte situering en vormgeving en het aantal te bouwen woningen nog niet vaststaat. De woningen zullen gebouwd worden rondom een centraal gelegen groengebied (Figuur 3). Men is voornemens bestaande bomen voor een deel te behouden, maar er zullen ook bomen gekapt worden.

Figuur 1 Globale ligging (rood gearceerd) van het onderzoeksterrein in Sellingeren.

Figuur 2 Actuele situatie van het plangebied, ten tijde van het veldbezoek op 7 april 2023. Foto's: Bureau Biota.

MODEL 2A

MODEL 2B

Figuur 3 Plannen beoogde eindsituatie aan het onderzoeksterrein in Sellinger. Bron: Laos Woonhof Sellinger.

4 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming vervangt sinds 1 januari 2017 drie wetten: de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Boswet. Het doel van deze nieuwe wet is drieledig: het beschermen van de biodiversiteit, decentralisatie van natuurbescherming en vereenvoudiging van de regels. Waar vroeger de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bevoegd gezag was, liggen de verantwoordelijkheden aangaande de Wet natuurbescherming tegenwoordig grotendeels bij de provincies.

De Wet natuurbescherming ziet toe op:

- Het beschermen en ontwikkelen van natuur en het behoud en herstel van de biodiversiteit;
- Het beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- Het borgen van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen vanwege hun bijdrage aan de biodiversiteit en hun cultuurhistorische betekenis.

Zowel soortenbescherming als gebiedsbescherming zijn nu in de Wet natuurbescherming geregeld (zie ook Bijlage 1). Ook vertelt de nieuwe wet ons hoe we dienen om te gaan met houtopstanden. *Soortenbescherming* werd voorheen geregeld in de Flora- en faunawet, *gebiedsbescherming* in de Natuurbeschermingswet en het onderdeel *houtopstanden* in de Boswet.

4.1 Soortenbescherming

Binnen dit onderdeel van de wet is de bescherming van in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Doel van dit onderdeel is de instandhouding van deze wilde planten en dieren. Naast de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren in Nederland (Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, zie ook Bijlage 1) geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. De soorten met een aanvullend beschermingsregime zijn te verdelen in drie groepen:

- Artikel 3.1 Vogels (Europese Vogelrichtlijn);
- Artikel 3.5 Overige strikt beschermde soorten (Europese Habitatrichtlijn, Verdragen Bern/Bonn);
- Artikel 3.10 Nationaal beschermde soorten (waaronder Rode Lijst-soorten).

Bijlage 1 gaat nog wat dieper in op het bovenstaande.

Vogels

Voor wat betreft de vogels is in deze wet bepaald, dat alle broedende vogels, hun eieren, de vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Voorts zijn van een aantal soorten de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De nesten van deze vogelsoorten zijn ondergebracht in vijf categorieën, elk met een eigen beschermingsregime:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats;
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar;
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar;
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen;

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. Voor het verstoren van broedgevallen en/of het aantasten van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen, geldt een zware toets (vergelijkbaar met toetsing van Habitatrichtlijnsoorten).

Habitatrichtlijn/Verdrag van Bern/Verdrag van Bonn

Voor de planten- en diersoorten vernoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn¹, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern² of bijlage I bij het Verdrag van Bonn³ geldt dus een aanvullend beschermingsregime. Voor deze soorten geldt dat alleen ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten, geen andere bevredigende oplossing voor en geplande ingreep voorhanden is en sprake is van een in of bij wet genoemd belang.

Nationaal beschermde soorten

Bijlage 1 onderdeel a van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming geeft een overzicht van de diersoorten die we op nationaal niveau dienen te beschermen (zie ook Bijlage 1 van dit rapport). Bijlage 1 onderdeel b van artikel 3.10 van bovengenoemde wet doet hetzelfde, maar dan voor beschermde plantensoorten (zie ook Bijlage 1 van dit rapport). De diersoorten uit deze bijlage mogen niet opzettelijk gedood of gevangen worden. Voor de plantensoorten uit de genoemde bijlage geldt dat ze in hun natuurlijke verspreidingsgebied niet opzettelijk mogen worden geplukt, verzameld, afgesneden, onworteld of vernield.

Voor de 'andere soorten' uit de Wet natuurbescherming geldt dat een ontheffing nodig is bij ruimtelijke ingrepen met naar verwachting negatieve effecten op de genoemde soorten. Een alternatief hierop is een situatie waarbij gebruik wordt gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. Dan is er al een generieke ontheffing verleend en mag deze ingezet worden als aantoonbaar volgens de daaraan gekoppelde gedragscode kan worden gewerkt. Gedragscodes kunnen worden opgesteld door initiatiefnemers en beschrijven welke handelingen ze uitvoeren en hoe hierbij de beschermde soorten zo veel mogelijk worden ontzien. Het Rijk en de provincies zijn samen verantwoordelijk voor gedragscodes⁴. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) keurt gedragscodes goed en de provincies zorgen ervoor dat de regels worden nageleefd. De provincies worden daarom ook betrokken bij de goedkeuring van een gedragscode. De ontheffing blijft alleen van kracht als ook aantoonbaar volgens de gestelde gedragscode wordt gewerkt.

Voor de nationaal beschermde soorten hebben de provincies in het kader van beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen de bevoegdheid om via een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. De provincie Groningen doet dit voor de volgende soorten:

Amfibieën	Zoogdieren	Zoogdieren (vervolg)	Zoogdieren (vervolg)
• bruine kikker • gewone pad • kleine watersalamander • meerkikker • middelste groene kikker/bastaard kikker	• aardmuis • bosmuis • dwergmuis • dwergspitsmuis • egel	• gewone bosspitsmuis • huisspitsmuis • konijn • ondergrondse woelmuis • ree	• rosse woelmuis • tweekleurige bosspitsmuis • veldmuis • vos • wezel • woelrat

1 <https://minez.nederlandsesoorten.nl/content/habitatrichtlijn>

2 <https://minez.nederlandsesoorten.nl/content/bern-conventie>

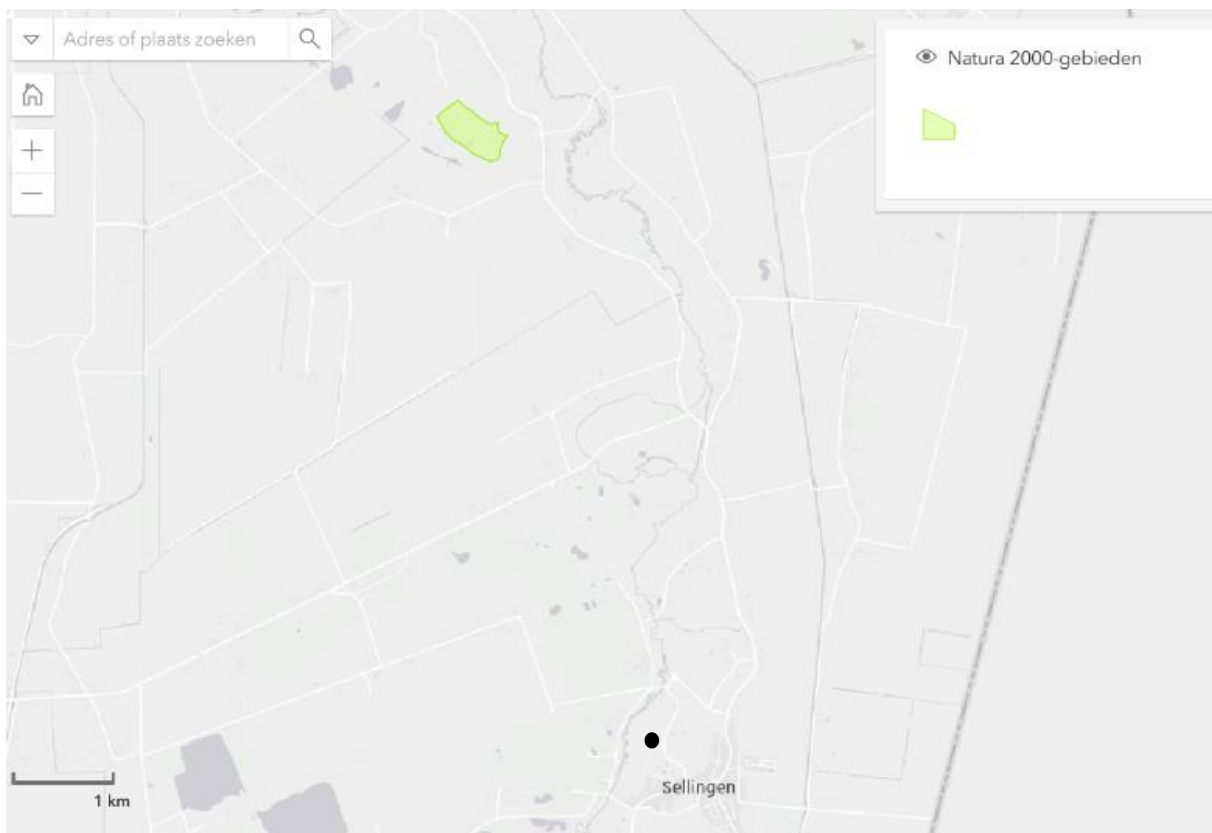
3 <https://minez.nederlandsesoorten.nl/content/bonn-conventie>

4 <https://mijn.rvo.nl/overzicht-gedragscodes>

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Het tweede onderdeel binnen de Wet natuurbescherming gaat in op de gebiedsbescherming. In dit deel zijn de bepalingen uit de richtlijnen van de Europese Unie (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) voor wat betreft de bescherming van gebieden vertaald naar het nationaal recht. Dit onderdeel regelt dus de bescherming van Natura 2000 gebieden. De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) valt hierbuiten, maar daar wordt later in het rapport nog aandacht aan besteed. In ons land liggen ruim 160 gebieden die vallen onder het Natura 2000-regime. Voor elk van deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen voor zowel soorten als vegetatietypen opgesteld. Nadelige gevolgen van initiatieven op deze instandhoudingsdoelen dienen vermeden te worden of zoveel mogelijk beperkt te worden. Om projecten in of nabij deze beschermde gebieden uit te kunnen voeren is dus in sommige gevallen een vergunning vereist. Via de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is te verifiëren of een plangebied in de buurt van een beschermd natuurgebied ligt. Hiervoor kan een kaart worden aangeroepen waarop aangegeven staat waar zich Natura 2000-terreinen, wetlands of nationale parken bevinden. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het Liefstingsbroek. Het plangebied ligt op een afstand van 8,0 kilometer van het meest nabijgelegen deel van het bovengenoemde Natura 2000-gebied (Figuur 4).

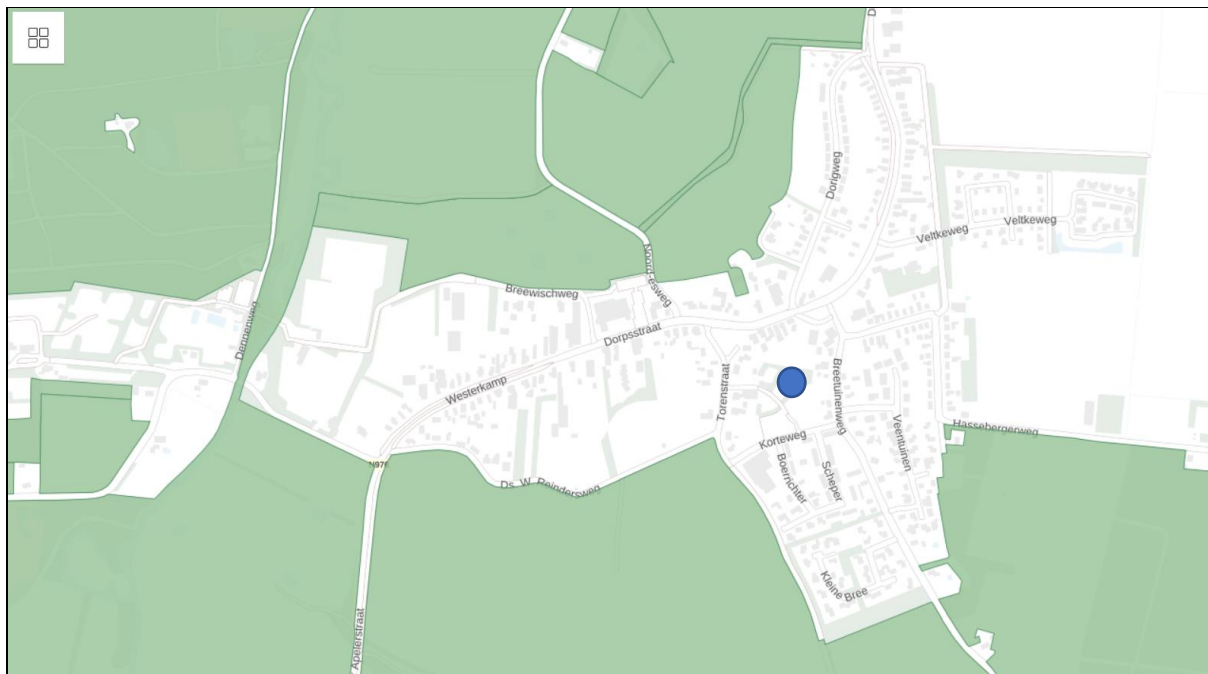

Figuur 4 Globale ligging van het onderzoeksgebied in Sellingen (zwarte stip) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden in Groningen (groen gearceerd). Bron: <https://www.natura2000.nl/gebieden>

4.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Naast de gebieden die binnen de Wet natuurbescherming al beschermd worden, liggen in Nederland ook nog terreinen die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, het NNN⁵. Dit is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Met het netwerk beoogt men natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Bescherming van het NNN vindt plaats vanuit de provinciale Verordening Ruimte (inclusief de omgevingsplannen) en de landelijke Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Het ruimtelijke beleid voor het netwerk is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de 'wezenlijke kenmerken en waarden' (denk aan natuurdoelen, natuurkwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, waterhuishouding, bodem-, lucht- en waterkwaliteit, rust, stilte, donkerte, landschaps structuur, belevingswaarde etc.). Op deze gebieden is volgens de Nota Ruimte het 'nee-tenzij'-principe van kracht. Plannen/Projecten worden allen volgens dit principe getoetst. In sommige provincies heeft het NNN-beleid externe werking en in sommige provincies niet. Als het NNN-beleid in een provincie externe werking heeft, betekent dit dat het beleid ook voor initiatieven rondom het natuurgebied geldt die invloed hebben op het natuurgebied. Als het NNN-beleid geen externe werking heeft, is dit beleid alleen van toepassing op activiteiten die worden verricht binnen het netwerk. Voor de provincie Groningen geldt dat het NNN-beleid geen externe werking heeft.

Het dichtstbijzijnde stuk van het terrein dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), ligt op ongeveer 130 meter afstand van het plangebied (Figuur 5).

Figuur 5 Globale ligging van het onderzoeksgebied in Sellingen (blauwe stip) ten opzichte van de dichtstbijzijnde terreinen van het Natuurnetwerk Nederland. Bron: <https://www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl>

4.3 Houtopstanden

In dit onderdeel van de Wet natuurbescherming is de bescherming van houtopstanden buiten de bebouwde kom geregeld. Het voornaamste doel hiervan is het in stand houden van het areaal bossen en beplantingen in Nederland. Elke Nederlandse provincie heeft verordeningen vastgesteld waarin is geregeld hoe een kapmelding moet worden ingediend, waaraan herbeplanting moet voldoen en wanneer ontheffing van de herbeplantingsplicht kan worden verleend. Daarmee wordt de functie van bossen en beplantingen gegarandeerd als habitat voor dieren en planten, als recreatiegebied en als 'groene long' voor ons dichtbevolkte land. Voordat een houtopstand die onder de bovengenoemde wet valt, geveld kan worden, moet volgens de wet een kapmelding worden gedaan bij de provincie.

5 Werkwijze

5.1 Soortenbescherming

5.1.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is een indruk van het gebied verkregen op basis van gebiedskenmerken in relatie tot de voorgenomen plannen. Op basis daarvan is in kaart gebracht waarvoor nog aanvullende gegevens wenselijk zijn. Om een gedegen conclusie te trekken, wordt doorgaans ook gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en andere naslagwerken. Deze gegevens zijn van belang voor het maken van een goede afweging van de mogelijke effecten op de aanwezige natuurwaarden.

Gezien de kenmerken van het te onderzoeken terrein en de directe omgeving in relatie tot de voorgenomen ingreep en de verspreiding van beschermde soorten bekend uit de naslagwerken (zie Hoofdstuk 10) over deze regio is voor dit onderzoek alleen de NDFF bevestigd.

5.1.2 Veldwerk

Om goed in beeld te brengen welke (potenties voor) beschermde natuurwaarden op of nabij het onderzoeks-terrein (Figuur 2) aanwezig zijn (actuele situatie), heeft Bureau Biota op 7 april 2023 tussen 11:00 en 12:00 uur een veldbezoek gebracht. Het veldonderzoek is bij daglicht uitgevoerd om voor zoveel mogelijk beschermde soortgroepen een goede inschatting van de aanwezigheid/potenties in het gebied te maken. Er is één medewerker van Bureau Biota ter plaatse geweest: Henk van der Meulen. Het weer ten tijde van het veldbezoek was bewolkt zonder neerslag met een temperatuur van 9°C en weinig wind (2 bft).

Eén veldbezoek aan een plangebied in deze periode van het jaar is doorgaans niet voldoende voor het gedetailleerd onderzoeken van de verspreiding en aantallen van veel soortgroepen. Veel soorten zijn namelijk slechts een deel van het jaar of zelfs een deel van de dag aanwezig in een bepaald gebied. Echter, wanneer men zich beperkt tot onder de Wnb vastgestelde soorten en leefgebieden en men kennis heeft van de ecologie van deze soorten en leefgebieden dan kan een ervaren ecoloog ook met een eenmalig bezoek een goede inschatting maken van de potenties van het terrein voor gebruik door beschermde soorten.

In onze ogen is een eenmalig veldonderzoek door een ervaren ecologen in combinatie met de verzamelde biologische gegevens van het onderzoeksgebied aan het terrein in Sellingen voldoende geweest om een gedegen inschatting te kunnen maken van de potenties van dit terrein voor beschermde natuurwaarden en hier conclusies aan te verbinden voor wat betreft de bepalingen vastgelegd in de Wet natuurbescherming in relatie tot de voorgenomen plannen. Echter, 100% zekerheid geeft een eenmalig veldbezoek nooit.

Met de NDFF-gegevens en de bevindingen uit het veldbezoek is in kaart gebracht voor welke soorten potenties aanwezig zijn op of nabij het onderzoeksterrein. Tijdens het veldbezoek is het projectgebied en de directe omgeving uitgebreid geïnspecteerd op potenties voor beschermde natuurwaarden. Hierbij is vooral gezocht naar plaatsen waar beschermde diersoorten, zich een schuilplaats/vaste rust- of verblijfplaats kunnen verschaffen. Daarnaast is ook de directe omgeving van het onderzoeksterrein gescreend op functies voor beschermde soorten (schuilplaatsen, foerageergebied, vliegroutes etc.). Het volgende hoofdstuk geeft de resultaten weer van het veldonderzoek.

5.2 Gebiedsbescherming

5.2.1 Natura 2000

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden zijn 19 storingsfactoren gedefinieerd waarvan een inschatting dient te worden gemaakt of er bij de uitvoering van de voorgenomen plannen sprake kan zijn van een of meerdere van deze wijzen van verstoring. Het betreft hier de volgende factoren:

1) Oppervlakteverlies;	11) Verandering overstromingsfrequentie;
2) Versnippering;	12) Verandering dynamiek substraat;
3) Verzuring door N-depositie uit de lucht;	13) Verstoring door geluid;
4) Vermesting door N-depositie uit de lucht;	14) Verstoring door licht;
5) Verzoeting;	15) Verstoring door trilling;
6) Verzilting;	16) Optische verstoring;
7) Verontreiniging;	17) Verstoring door mechanische effecten;
8) Verdroging;	18) Verandering van populatiedynamiek
9) Vernatting;	19) Bewuste verandering soortensamenstelling.
10) Verandering stroomsnelheid;	

Aan de hand van de bevinding in het veld en met kennis van de voorgenomen ingreep is nagegaan of er bij de ingreep sprake zou kunnen zijn van een knelpunt op basis van de bovengenoemde storingsfactoren.

5.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Zoals eerder aangegeven geldt voor de provincie Groningen, voor wat betreft het natuurnetwerk, geen externe werking, dus hoeft voor dit onderdeel alleen gekeken te worden naar de begrenzingen van het onderzoeksgebied in relatie tot de ligging van het natuurnetwerk.

5.3 Houtopstanden

Dit onderdeel is aan de orde wanneer sprake is van kap van bomen, bos of houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Houtopstanden'. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom, dit onderdeel is dus niet aan de orde. Omdat er wel bomen gekapt zullen worden, kan dit impact hebben op het onderdeel Soortenbescherming van de Wnb (Paragraaf 6.1.7). Bovendien moet hiervoor worden voldaan aan regelgeving rondom houtopstanden die geldt binnen de gemeente Westerwolde.

6 Bevindingen uit het onderzoek

In dit hoofdstuk bespreken we de bevindingen van het veldonderzoek en bespreken we de potenties van de plangebieden voor de diverse soortgroepen die opgenomen zijn in de Wet natuurbescherming. Uit de literatuurstudie (opvragen data uit de Nationale Databank Flora en Fauna, NDFF) kwam naar voren dat de afgelopen vijf jaren in (de buurt van) het onderzoeksterrein diverse beschermde soorten zijn waargenomen (Tabel 2 en Tabel 3). Binnen een straal van 1 kilometer rondom het onderzoeksterrein zijn beschermde soorten uit de groepen van de amfibieën, dagvlinders, reptielen en zoogdieren waargenomen (Tabel 2). Binnen een straal van 5 kilometer zijn daarnaast ook beschermde soorten uit de groepen van de amfibieën, vaatplanten en zoogdieren gezien (Tabel 3). Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied sporen gevonden en/of zichtwaarnemingen gedaan van de volgende soorten: haas, eekhoorn, duiven, lijsters (Figuur 6).

Tabel 1 Overzicht van de beschermde soorten die de afgelopen vijf jaren in de buurt van het plangebied (0 - 1 km) zijn aangetroffen. Wnb = Wet natuurbescherming. Hrl = Habitatrichtlijn. Vrl = Vogelrichtlijn. Deze afkortingen geven aan welk beschermingsregime op de soort van kracht is. Voor de vetgedrukte soorten is op het onderzoeksterrein potentie voor vaste rust- of verblijfplaatsen. Bron: Nationale Databank Flora en Fauna, 22 februari 2023.

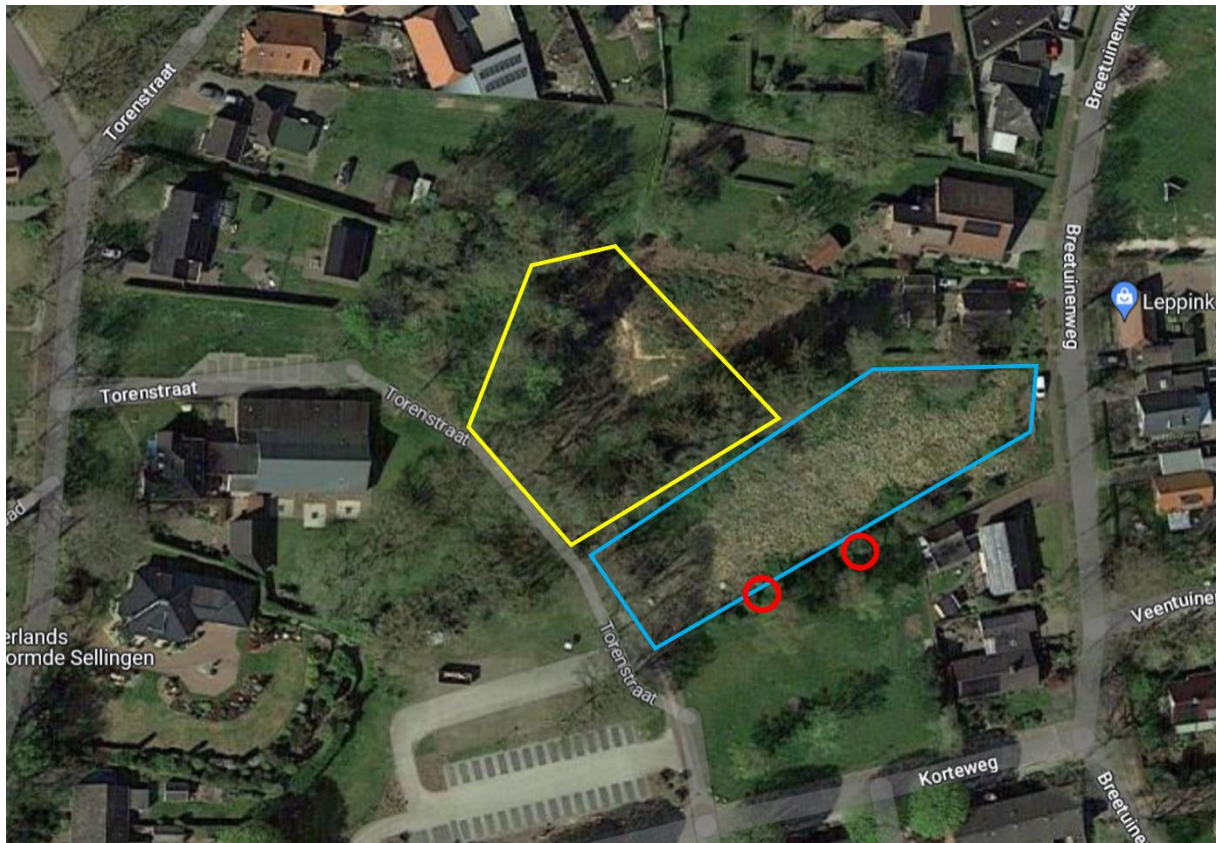
Naam	Groep	Beschermingsregime
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere
Groene kikker (Onb.)	Amfibieën	wnb-andere
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl
Grote vos	Dagvlinders	wnb-andere
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders	wnb-andere
Veenbesblauwtje	Dagvlinders	wnb-andere
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere
Blaauwe reiger	Vogels	wnb-vrl
Boerenzwaluw	Vogels	wnb-vrl
Bonte vliegenvanger	Vogels	wnb-vrl
Boomklever	Vogels	wnb-vrl
Boomkruiper	Vogels	wnb-vrl
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl
Bosuil	Vogels	wnb-vrl
Buizerd	Vogels	wnb-vrl
Ekster	Vogels	wnb-vrl
Gekraagde roodstaart	Vogels	wnb-vrl
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl
Glanskop	Vogels	wnb-vrl
Grauwe vliegenvanger	Vogels	wnb-vrl
Groene specht	Vogels	wnb-vrl
Grote bonte specht	Vogels	wnb-vrl
Grote gele kwikstaart	Vogels	wnb-vrl
Havik	Vogels	wnb-vrl
Huisemus	Vogels	wnb-vrl
Huiszwaluw	Vogels	wnb-vrl
Ijsvogel	Vogels	wnb-vrl
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl
Kleine bonte specht	Vogels	wnb-vrl
Koolmees	Vogels	wnb-vrl
Oeverzwaluw	Vogels	wnb-vrl
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl
Pimpelmees	Vogels	wnb-vrl
Raaf	Vogels	wnb-vrl
Ransuil	Vogels	wnb-vrl

Naam	Groep	Beschermingsregime
Roek	Vogels	wnb-vrl
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl
Sperwer	Vogels	wnb-vrl
Spreeuw	Vogels	wnb-vrl
Tapuit	Vogels	wnb-vrl
Torenvalk	Vogels	wnb-vrl
Wespendief	Vogels	wnb-vrl
Zeearend	Vogels	wnb-vrl
Zwarte kraai	Vogels	wnb-vrl
Zwarte mees	Vogels	wnb-vrl
Zwarte roodstaart	Vogels	wnb-vrl
Zwarte specht	Vogels	wnb-vrl
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Das	Zoogdieren	wnb-andere
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere
Egel	Zoogdieren	wnb-andere
Haas	Zoogdieren	wnb-andere
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere
Ree	Zoogdieren	wnb-andere
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere

Tabel 2 Overzicht van de beschermde soorten die de afgelopen vijf jaren in de buurt van het plangebied (1 - 5 km) zijn aangetroffen. Wnb = Wet natuurbescherming. Hrl = Habitatrichtlijn. Vrl = Vogelrichtlijn. Deze afkortingen geven aan welk beschermingsregime op de soort van kracht is. Voor de vetgedrukte soorten is op het onderzoeksterrein potentie voor vaste rust- of verblijfplaatsen. Bron: Nationale Databank Flora en Fauna, 22 februari 2023.

Naam	Groep	Beschermingsregime
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere
Kartuizer anjer	Vaatplanten	wnb-andere
Brilduiker	Vogels	wnb-vrl
Eider	Vogels	wnb-vrl
Kortsnavelboomkruiper	Vogels	wnb-vrl
Oehoe	Vogels	wnb-vrl
Steenuil	Vogels	wnb-vrl
Zwarte wouw	Vogels	wnb-vrl
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Grote bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere
Vos	Zoogdieren	wnb-andere
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere

Figuur 6 Overzicht bevindingen potenties, sporen en waarnemingen beschermde soorten binnen het plangebied. Zichtwaarneming eekhoorn (geel), sporen haas en molshopen (blauw) en een duiven- en lijsternest (rood). Bron ondergrond: Google Maps.

6.1 Soortenbescherming

In de volgende paragrafen lopen we per beschermde soortgroep de potenties van het onderzochte terrein voor de desbetreffende soorten stuk voor stuk langs. Wanneer gesproken wordt over aantallen soorten die zijn waargenomen, dan gaat dit telkens over de afgelopen vijf jaar en over waarnemingen tot op maximaal 5 kilometer afstand van het plangebied. Voor een volledige lijst van de waarnemingen uit de NDFF binnen minimaal 25 kilometer van het plangebied wordt verwezen naar Bijlage 3.

6.1.1 Vaatplanten

Binnen een straal van 5 kilometer rondom het onderzochte terrein is melding gedaan van kartuizer anjer (Tabel 2). Voor deze soort geldt dat hij zeer zeldzaam is in Groningen. Bovendien is er geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied.

Andere soorten vaatplanten met een beschermde status worden hier op basis van de bekende verspreiding en heersende milieucondities niet verwacht.

6.1.2 Insecten

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van wettelijk beschermde soorten insecten gedaan. Binnen een straal van 0 tot 1 kilometer rondom het plangebied zijn in de afgelopen vijf jaren wel beschermde insecten gesignaleerd:

- Grote vos;
- Grote weerschijnvlinder;
- Veenbesblauwtje;
- Gevlekte witsnuitlibel.

De grote vos zoekt voor de ei-afzet naar hoge vrijstaande bomen (met name iepen, zoete kers, populier en sommige wilgensoorten). Dergelijke hoge vrijstaande bomen zijn niet aangetroffen in het plangebied. In Groningen is de grote vos daarnaast overwegend een doortrekker. Daarom is de kans klein dat deze vlinder het plangebied voor voortplanting benut.

De grote weerschijnvlinder maakt bij voorkeur gebruik van open plekken in bossen, of bosschages in beekdalen. Dit, in combinatie met dat de wilgen die zijn waargenomen in het plangebied in verband met hun omvang en situering niet geschikt lijken voor de ei-afzet van deze soort, maakt dat ook de grote weerschijnvlinder hier niet wordt verwacht.

Het veenbesblauwtje is afhankelijk van de kleine veenbes, kraaihei en lavendelhei als waardplant. Het plangebied heeft hiervoor niet het juiste biotoop en deze soort is hier dan ook niet te verwachten.

De gevlekte witsnuitlibel komt normaal gesproken voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Deze wordt dan ook niet in het plangebied verwacht door gebrek aan geschikt biotoop.

Andere soorten insecten met een beschermde status worden hier op basis van de bekende verspreiding en heersende milieucondities niet verwacht.

6.1.3 Amfibieën

Uit de groep van de amfibieën zijn diverse soorten in de buurt aangetroffen. Op een afstand tot één kilometer rondom het plangebied zijn de volgende beschermde soorten amfibieën aangetroffen: bruine kikker, groene kikker en gewone pad (Tabel 2). Op een afstand van 1 tot 5 kilometer rondom het plangebied zijn de volgende soorten amfibieën gesignaleerd: bastaardkikker en kleine watersalamander.

Voor amfibieën is het leefgebied ongeschikt, aangezien er geen water in (de directe omgeving van) het plangebied aanwezig is. Hoewel de gewone pad niet altijd verblijft in de directe omgeving van water, is deze opgenomen in de lijst met vrijgestelde soorten in de provincie Groningen en daarom bij dit onderzoek niet relevant (Bijlage 2).

6.1.4 Reptielen

Uit de groep van de reptielen is in de afgelopen vijf jaar de levendbarende hagedis in de buurt (binnen 1 km) aangetroffen. Deze soort heeft bij voorkeur als leefgebied heide of hoogveen, maar wordt ook aangetroffen in ruige graslanden. Ze hebben echter een habitat nodig met goede zonplaatsen en bij voorkeur stenig oppervlak. Gezien de ligging en grootte van het plangebied wordt deze soort hier dan ook niet verwacht.

Gezien de huidige milieuecondities worden er ook geen andere beschermde reptielensoorten binnen de contouren van het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen verwacht.

6.1.5 Vissen

In de afgelopen vijf jaar is in de regio direct rondom het plangebied (binnen 5 km) geen enkele beschermde vissoort vastgesteld of gerapporteerd. Daarnaast is er geen water aanwezig in (de directe omgeving van) het plangebied, waardoor deze soortgroep hier niet relevant is en verder dus buiten beschouwing wordt gelaten.

6.1.6 Vogels

In de afgelopen vijf jaar zijn binnen een straal van 1 kilometer in de nabijheid van het plangebied minimaal 40 vogelsoorten vastgesteld. In de afgelopen vijf jaar zijn binnen een straal van 1 tot 5 kilometer ook nog 6 andere soorten vastgesteld (zie Tabel 2 en 3). Tijdens de quickscan zijn 15 soorten vogels waargenomen, waaronder de houtduif, gaai, zwartkop, vuurgoudhaan en grote bonte specht.

Er zijn binnen het plangebied geen potentiële nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. Wel zijn er twee nesten aangetroffen van algemene broedvogels in de meest zuidelijke bomenrij, namelijk van lijster en een houtduif (Figuur 7).

Er is binnen het plangebied nog geen bebouwing aanwezig dus gebouwgebonden soorten (zoals gierzwaluwen, huismussen en kerkuilen) worden hier ook niet verwacht. Ondanks de aanwezigheid van een grote bonte specht biedt het plangebied naar verwachting geen nestgelegenheid voor deze soort omdat geschikte bomen van voldoende omvang hiervoor ontbreken.

Figuur 7 Duivennest in het plangebied. Foto: Bureau Biota.

6.1.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de groep van de vleermuizen zijn binnen een straal van 1 kilometer van het plangebied in de afgelopen vijf jaar de volgende vleermuissoorten waargenomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Binnen een straal van 1 tot 5 kilometer van het plangebied zijn daarnaast nog de soorten waargenomen: gewone grootoorvleermuis. Hieronder worden de volgende drie zaken voor vleermuizen besproken: verblijfplaatsen, foerageerplekken en vliegroutes.

Er is binnen het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen geen bebouwing aanwezig welke in gebruik kan zijn als schuilplaats voor vleermuizen. In de directe omgeving kunnen woningen fungeren als verblijfplaats. De volgende soorten vleermuizen kunnen hiervan gebruik maken: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Diverse soorten vleermuizen maken voor hun vaste rust- of verblijfplaatsen ook wel gebruik van holtes in bomen. De in het plangebied aanwezige bomen zijn echter nog niet voldoende groot en bevatten daardoor nog geen holtes welke vleermuizen in gebruik kunnen nemen als verblijfplaats.

Als foerageerplek voor vleermuizen kan het terrein wel betekenisvol zijn. Het gebied biedt veel beschutting en is centraal gelegen in Sellingeren. Daardoor is er vanuit de panden rondom het plangebied een goede doorgang naar dit perceel voor foeragerende vleermuizen. Er wordt hier echter geen essentieel foerageergebied verwacht, omdat in de nabije omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn.

Tot slot zou het plangebied in theorie onderdeel kunnen zijn van een vliegroute. Hiervoor zouden bomenrijen in het verlengde moeten staan van een langere route waarvan vleermuizen gebruiken zouden maken om hun foeragegebieden te bereiken. Dat is in dit plangebied niet het geval. Het perceel zal dan ook zeer waarschijnlijk geen essentieel onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen zijn.

Overige zoogdieren

Uit de groep van de overige zoogdieren zijn binnen een straal van 1 kilometer in de afgelopen vijf jaar de volgende beschermde soorten gezien (zie ook Tabel 1):

• Boomarter	• Haas	• Veldmuis
• Bosmuis	• Huisspitsmuis	• Wezel
• Das	• Konijn	• Wild zwijn
• Dwergspitsmuis	• Ree	• Woelrat
• Eekhoorn	• Rosse woelmuis	• Bever
• Egel	• Veldmuis	• Wolf

Uit de groep overige zoogdieren zijn binnen een straal van 1 tot 5 kilometer van het plangebied de afgelopen vijf jaar de volgende beschermde soorten waargenomen (zie ook Tabel 2):

• Aardmuis	• Vos
• Bunzing	• Waterspitsmuis
• Dwergmuis	
• Grote bosmuis	
• Hermelijn	
• Steenmarter	

Tijdens het veldbezoek zijn er in het plangebied ook sporen van hazen waargenomen. Daarnaast is er een zichtwaarneming gedaan van een eekhoorn binnen het plangebied (Figuur 8). Het perceel zou voor beide soorten een verblijfplaats kunnen vormen, waarbij de eekhoorn potentieel gebruik maakt van de met klimop begroeide bomen als nestlocatie. Dit was met een eenmalig veldbezoek en de aanwezige hoeveelheid klimop niet goed vast te stellen.

Figuur 8 Zichtwaarneming van een eekhoorn (links). Sporen van een haas (rechts). Foto's: Bureau Biota.

Veel van bovengenoemde soorten staan op de vrijstellingslijst van de provincie Groningen (Hoofdstuk 4.1 soortenbescherming). De overige soorten worden hier verder behandeld.

Naast de haas en eekhoorn heeft het plangebied ook potentie voor verblijfplaatsen van grote bosmuis en kleine marterachtigen. Hoewel er van deze soorten geen sporen zijn aangetroffen, kunnen de bosschages en met braam overwoekerde graslanden goede schuilplaatsen vormen voor deze dieren (Figuur 9). Bovendien kunnen kleine marterachtigen gebruiken van de hollen van andere dieren, zoals muizen. In het plangebied worden de boommarter en steenmarter hoogstens op doortocht verwacht, omdat de boommarter een voorkeur heeft voor grotere bossen met relatief oude bomen en de steenmarter over het algemeen gebruikmaakt van gebouwen als verblijfplaats.

Voor soorten als woelrat, bever en waterspitsmuis geldt dat ze water behoeven in hun leefgebied. Dergelijk biotoop is afwezig in het plangebied en dus worden deze soorten hier niet verwacht. Voor het konijn geldt dat ze sporadisch voorkomen in het noorden van Nederland, de kans is dus erg klein dat deze in het plangebied aanwezig zijn. Voor overige soorten verwachten we ook geen vaste rustplaatsen binnen het plangebied, vanwege ongeschiktheid van de biotoop. Ze zullen hoogstens het gebied doorkruisen.

6.1.8 Overige soorten

Voor de overige soortgroepen beschermd onder de Wet natuurbescherming, zoals soorten uit de groepen van bijvoorbeeld de weekdieren of kreeftachtigen biedt het plangebied ook geen geschikt leefgebied of de soorten worden op basis van de bekende, nationale verspreiding niet verwacht.

Figuur 9 De houtopslag aangrenzend aan het plangebied biedt mogelijke rustplaatsen voor marterachtigen, maar sporen van gebruik door deze soorten zijn bij het veldonderzoek in het kader van de quickscan niet aangetroffen. Bovendien is het terrein door de verruiging slecht te doorkruisen. Foto's: Bureau Biota.

6.2 Gebiedsbescherming

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het Liefstinghsbroek. Het plangebied ligt op een afstand van 8,0 kilometer van het meest nabijgelegen deel van het bovengenoemde Natura 2000-gebieden.

Van de te onderzoeken storingsfactoren (zie Paragraaf 5.2.1) kunnen de meeste op een dergelijke afstand en gezien de voorgenomen ingreep gecategoriseerd worden als 'zeer niet aan de orde'.

Alleen effecten van stikstof zijn mogelijk aan de orde. Wanneer tijdens de realisatiefase gebruik wordt gemaakt van mobiele werktuigen die draaien op fossiele brandstoffen. Daarnaast zullen de te verwachten verkeersbewegingen van en naar het onderzochte perceel (door werklieden in de realisatiefase en de gebruikers in de beoogde eindsituatie) uitstoot van stikstof tweebrengen.

Ook in de gebruiksfase zal sprake zijn van uitstoot van stikstof wanneer bewoners (en pakketdiensten etc.) gebruik maken van voertuigen die rijden op fossiele brandstoffen.

6.3 Houtopstanden

Van dit onderdeel is alleen sprake wanneer kap van bomen, bos of houtopstanden buiten de bebouwde kom plaatsvindt. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom, waardoor er geen zaken spelen die te maken hebben met dit onderdeel van de Wnb.

Wel moet er rekening gehouden worden met gemeentelijke regelgeving rondom het kappen van bomen binnen de bebouwde kom en heeft dit potentieel impact op het onderdeel Soortenbescherming binnen de Wnb (Paragraaf 6.1.7).

7 Te verwachten effecten van de voorgenomen ingrepen

7.1 Soortenbescherming

De twee dagvlindersoorten, grote weerschijnvlinder en grote vos, zijn in de afgelopen vijf jaar nog in de directe omgeving (tot 1 km rondom het plangebied) waargenomen. Bij het kappen van wilgen, en daarmee het veranderen van landschapsstructuren, kan dit nadelige gevolgen hebben voor deze soorten. Het is echter onwaarschijnlijk dat deze vlinders gebruik maken van het plangebied, onder meer door het type biotoop, maar ook de plaatsing van de wilgen in het plangebied. Naar verwachting zullen er dus geen nadelige effecten ontstaan op deze vlindersoorten door toedoen van de voorgenomen werkzaamheden.

In het plangebied zijn verder meerdere vogelnesten aangetroffen (duif en lijster). Algemene broedvogels kunnen tijdens werkzaamheden in het broedseizoen daarom hinder ondervinden van de voorgenomen plannen. Verstoring van broedgevallen is dan op voorhand niet uit te sluiten. Werken buiten het broedseizoen zou hiervoor een goede oplossing zijn. Door buiten het broedseizoen te werken wordt de kans op verstoring van broedgevallen tot een minimum beperkt.

Nesten van deze vogels zijn niet jaarrond beschermd. Jaarrond beschermde nesten zijn binnen het plangebied en in de directe omgeving daarvan niet aangetroffen. Er zullen met de voorgenomen plannen dus geen nesten met een jaarrond beschermde status komen te vervallen.

Uit de quickscan komt ook naar voren dat het plangebied onderdeel is van het leefgebied van haas en eekhoorn. Van de eerstgenoemde soort zijn sporen (uitwerpselen) aangetroffen. Van de eekhoorn werden zichtwaarnemingen gedaan. Uit het eenmalige veldbezoek is niet naar voren gekomen of er sprake is van vaste rust- of verblijfplaatsen van deze twee soorten. Met de voorgenomen plannen gaat in ieder geval een deel van het leefgebied van deze soorten verloren. In de direct omgeving is echter voldoende leefgebied voorradig voor beide soorten. Met de voorgenomen plannen kan echter ook een nest van eekhoorn komen te vervallen als deze in het plangebied aanwezig is (moeilijk te vinden met alle aanwezige klimop). Aan-/afwezigheid van een dergelijk nest is op dit moment nog niet vastgesteld.

Hazen hebben niet echt vaste rust- of verblijfplaatsen, maar maken wel gebruik van het plangebied als onderdeel van hun leefgebied. Met de voorgenomen plannen komt een deel van dit leefgebied te vervallen, maar in de directe omgeving is voldoende leefgebied voorradig voor deze soort. Nadelige effecten op de staat van instandhouding van de haas worden niet verwacht als men zich houdt aan de zorgplicht.

Er is op diverse plekken in het plangebied bovendien sprake van potentie voor verblijfplaatsen van de grote bosmuis en kleine marterachtigen (bunzing en hermelijn). Omdat er bomen gekapt zullen worden en hiervoor ook de ondergroei verwijderd zal worden kunnen potentiële verblijfplaatsen worden geschaad door de werkzaamheden en kunnen de voorgenomen plannen zo ook voor deze soorten nadelige gevolgen hebben.

Er is binnen het plangebied ook sprake van potentie voor foerageergebied van vleermuizen. Gezien de aanwezigheid van groenstructuren in de directe omgeving lijken er voldoende alternatieven in de buurt waar vleermuizen naar uit kunnen wijken om te foerageren. Het gaat hier binnen het plangebied dus naar verwachting niet om een essentieel foerageergebied. Op foeragerende vleermuizen worden dan ook geen nadelige effecten verwacht. Gezien de beperkte omvang en afwezigheid van geschikte holtes in de bomen binnen het plangebied en in de directe omgeving alsmede de afwezigheid van lijnvormige structuren, lijkt het plangebied geen geschikt gebied voor vaste rust- of verblijfplaatsen voor deze zoogdieren en zal het ook geen deel uitmaken van een essentiële vliegroute.

Verder worden voor de overige soortgroepen beschermd onder de Wnb geen nadelige effecten van de voorgenomen ingreep verwacht, omdat van deze groepen geen beschermde soorten in het gebied zijn aangetroffen of deze hier niet worden verwacht.

7.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De geplande werkzaamheden vormen een lokale ingreep. De afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden bedraagt 8,0 kilometer. Gezien de aard van het tussengelegen gebied, de omvang en duur van de ingreep alsmede het beoogde toekomstige gebruik van het terrein verwachten we voor de meeste storingsfactoren geen nadelige effecten van deze ingreep op het genoemde Natura 2000-terrein het Liefstingsbroek.

Bij de voorgenomen ingreep is wel enige uitstoot van stikstof te verwachten, zowel tijdens de realisatiefase (wegverkeer en mobiele werktuigen) als in de toekomstige situatie (wegverkeer). Om vast te stellen of er met de voorgenomen plannen stikstofdepositie ontstaat op omliggende Natura 2000-terrein is het aan te raden een Aeriusscalculatie uit te laten voeren voor zowel de realisatiefase als de gebruiksfase van het hier beschreven voornemen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor de provincie Groningen geldt dat het NNN-beleid geen externe werking heeft. Het dichtstbijzijnde stuk van het terrein dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), ligt op ongeveer 130 meter afstand van het plangebied. Dit betekent dat van de voorgenomen werkzaamheden geen nadelige effecten op het nabijgelegen NNN worden verwacht.

7.3 Houtopstanden

Omdat het plangebied binnen de bebouwde kom ligt is er geen sprake van overtredingen op het gebied van de bescherming van houtopstanden zoals verwoord in de Wet natuurbescherming.

Er moet echter wel worden voldaan aan regelgeving binnen de gemeente Westerwolde. In het geval van kap en de boom/conifeer heeft een diameter van 40 cm of meer op een hoogte van 1,30 m boven het maaiveld, is er een kapvergunning vereist. Ook voor bomen/coniferen met een doorsnee van minder dan 40 cm is soms een vergunning nodig. Dit geldt in gevallen dat er in het bestemmingsplan is aangegeven dat er een vergunning nodig is. Meer informatie hierover is te vinden op:

<https://www.westerwolde.nl/boom-kappen>

<https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view>

8 Mitigerende maatregelen

In voorgaande hoofdstukken is in beeld gebracht dat de reeën gebruik maken van het plangebied. Daarnaast bevinden zich jaarrond beschermde nesten van buizerd/ kraaien aangrenzend aan het plangebied. Voor alle soorten in het plangebied geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit betekent dat de aanwezige dieren tijdens de realisatiefase altijd een vrije vluchtroute moet worden geboden en dat deze dieren niet onnodig verstoord worden. Los hiervan zijn nog een aantal specifieke mitigerende maatregelen aan te dragen om nadelige effecten tot een minimum terug te dringen:

- **Werken buiten het broedseizoen:** door buiten het broedseizoen te werken wordt de kans op het verstoren van broedgevallen van algemene broedvogels tot een minimum beperkt. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, maar elk broedgeval daarbuiten is ook beschermd. Onder een broedgeval verstaan we in dit geval het gehele traject van jonge vogels op de rit krijgen, dus van het eerste takje van het nest tot aan het uitvliegen van het laatste jong.
- **Zuinig omspringen met bouwverlichting:** door het gebruik van bouwverlichting tot een minimum te beperken wordt de negatieve invloed van deze kunstverlichting op vogels, vleermuizen en insecten zo veel mogelijk beperkt. Dit betekent dat de bouwverlichting alleen het werk mag aanstralen en dat uitstraling naar de omgeving zo veel mogelijk wordt beperkt.
- **Amberkleuring verlichting inzetten:** uit onderzoek is gebleken dat dieren in het algemeen het minste last hebben van amberkleurige verlichting, dus moet er bouwverlichting gebruikt worden, dan graag amberkleurig licht gebruiken.
- **Geluidsproductie minimaliseren:** door onnodige geluidproductie (zoals een zeer luide radio op de bouw) achterwege te laten wordt minder verstoring van dieren in de directe omgeving van de bouwlocatie veroorzaakt.
- **(Broedvogel)check voorafgaand aan het werk laten uitvoeren (alleen bij werken in het broedseizoen):** om er zeker van te zijn dat er geen sprake is van broedgevallen binnen de invloedssfeer van de plannen is het aan te raden om kort voorafgaand aan de start van de voorgenomen werkzaamheden een broedvogelcheck uit te laten voeren.
- **Werkerterrein vrij houden van potentiële verblijfplaatsen:** door het laten liggen van snoeiafval of bijvoorbeeld het opwerpen van bulten zand ontstaan soms mogelijkheden voor soorten om verblijfplaatsen te creëren. In sommige gevallen zijn dit beschermde verblijfplaatsen (denk aan oeverwaluizen in een opgeworpen bult zand of rugstreeppadden die ineens een bouwterrein bevolken).

9 Conclusies en aanbevelingen

9.1 Soortenbescherming

Wanneer de voorgenomen plannen zoals beschreven in dit rapport worden uitgevoerd en men houdt zich al aan de mitigerende maatregelen beschreven in Hoofdstuk 8, dan is er toch een mogelijkheid dat er knelpunten ontstaan voor het onderdeel Soortenbescherming uit de Wnb. Het kan namelijk zijn dat er met de voorgenomen plannen vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten zoogdieren (eekhoorn, kleine marterachtigen en/of grote bosmuis) verloren gaan. Daarom adviseert Bureau Biota nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied en de directe omgeving door deze soorten. Pas als hierover meer duidelijk is, kunnen uitspraken worden gedaan over de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor het onderdeel Soortenbescherming.

Voor overige soorten uit de Wet natuurbescherming worden geen nadelige effecten verwacht, zo lang er conform de zorgplicht wordt gehandeld. Het is daarbij belangrijk aanwezige dieren te allen tijde een vrije vluchtroute te bieden, dieren niet onnodig te verstoren en waar mogelijk daarom werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van eventueel aanwezige dieren uit te voeren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het werken buiten het broedseizoen.

9.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

De afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 8,0 kilometer. Voor de meeste storingsfactoren worden geen nadelige effecten van deze ingreep verwacht op het genoemde Natura 2000-terrein het Liefstingsbroek. Bij de voorgenomen ingreep is wel uitstoot van stikstof te verwachten. Dit kan vervolgens leiden tot depositie van stikstof op beschermde natuur. Daarom wordt sterk aangeraden een Aeriusscalculatie uit te laten voeren voor zowel de realisatiefase als gebruiksfase van de voorgenomen plannen. Pas als hierover meer duidelijk is, kunnen uitspraken worden gedaan over de noodzaak tot het aanvragen van een vergunning van de Wnb voor het onderdeel Gebiedsbescherming.

Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, omdat het plangebied op een afstand van 130 meter van het NNN gelegen is en er binnen provincie Groningen geen externe werking geldt voor het NNN.

9.3 Houtopstanden

Omdat het plangebied zich binnen de bebouwde kom bevindt geldt voor Houtopstanden binnen de Wnb geen overschrijdingen van verbodsbepalingen verwacht.

Er zal voor de kapwerkzaamheden echter mogelijk een kapvergunning moeten worden aangevraagd bij de Gemeente Westerwolde. Dit is onder andere aan de orde indien een boom een diameter van 40 cm of meer op 1,30 cm hoogte ten opzichte van maaiveld heeft.

9.4 Aanbevelingen

In verband met mogelijke nadelige effecten op hierboven behandelde soorten adviseert Bureau Biota nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied en de directe omgeving door grote bosmuis, kleine marter-achtigen en eekhoorn uit te laten voeren. Dit om eventuele knelpunten ten aanzien van het onderdeel Soortenbescherming van de Wet natuurbescherming beter in beeld te brengen. Met name de kap van bomen, maar ook het verwijderen van ruige begroeiing in het plangebied kan naar verwachting problemen veroorzaken voor deze soorten.

Bureau Biota adviseert om de werkzaamheden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uit te voeren en alle aanwezige dieren zo min mogelijk te verstoren (licht, geluid, zie Hoofdstuk 8). Is het niet mogelijk ombuiten het broedseizoen te werken, dan wordt geadviseerd voor uitvoering van het werk een ecologisch deskundige te laten beoordelen in hoeverre zaken in het broedseizoen kunnen plaatsvinden zonder negatieve effecten op aanwezige fauna (denk hierbij aan bijv. broedvogelcheck voorafgaand aan het werk).

Voor de gehele periode van de realisatie geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat in het plangebied aanwezige dieren (denk aan kleine, grondgebonden zoogdieren zoals muizen en marters) te allen tijde een vrije vluchtroute wordt geboden en dat het gebruik van bouwverlichting en geluid producerende activiteiten tot een minimum moet worden teruggebracht. In Hoofdstuk 8 vindt u een totaaloverzicht van de voorgestelde mitigerende maatregelen terug.

Tot slot wil Bureau Biota natuurinclusief bouwen graag onder de aandacht brengen. De biodiversiteit in Nederland holt achteruit en met relatief simpele maatregelen in de nieuwbouw kan voor verschillende soorten weer ruimte worden geboden zonder dat de mens hier last van heeft. Ter inspiratie reiken we hier geheel vrijblijvend enkele websites aan waar producten voor natuurinclusief bouwen worden aangereikt of waar meer informatie over natuurinclusief bouwen te vinden is:

- <https://www.bouwnatuurinclusief.nl/>
- <https://www.veldshop.nl/nl/>
- <https://faunusnature.com/>
- <https://www.vivara.nl/>
- <https://unitura.nl/>

Bij Vivara geldt momenteel een stimuleringsregeling waarbij mensen uit de gemeente Groningen met korting natuurinclusieve producten kunnen bestellen bij Vivara. De link naar de website is hieronder weergegeven:

- <https://www.vivara.nl/vivara-pro/gemeente-groningen>

10 Geraadpleegde bronnen

Digitale bronnen

www.verspreidingsatlas.nl

www.vogelatlas.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

www.quickscanhulp.nl

www.vlinderstichting.nl

www.atlasleefomgeving.nl

<https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view>

Bijlage 1 Toelichting bepalingen Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 geldt in Nederland de Wet natuurbescherming (Wnb). In deze wet zijn drie wetten samengevoegd, te weten:

- de Natuurbeschermingswet 1998;
- de Boswet en;
- de Flora- en faunawet.

Dit om tot een betere en duidelijkere bescherming van planten, dieren en gebieden te komen. De overheid zegt hierover:

‘De Wet natuurbescherming is gericht op het behoud en het zo mogelijk versterken van de biologische diversiteit, het duurzame gebruik van de bestanddelen daarvan en de bescherming van waardevolle landschappen, in nationaal en internationaal verband en het zo mogelijk versterken van de recreatieve, de educatieve en de beleevingswaarde van natuur en landschap, in samenhang met het beleid, om te komen tot een verduurzaming van de economie. Dit beleid wordt door de minister op hoofdlijnen vastgelegd in de nationale natuurvisie.’

Voor de bescherming van de natuur, kent deze wet drie beschermingsregimes:

- Soorten van de **Vogelrichtlijn 1979** (alle van nature in Nederland in het wild levende vogels);
- Soorten van de **Habitatrichtlijn 1992**, het Verdrag van Bern 1979 en het Verdrag van Bonn 1982;
- **Andere soorten** die vanuit nationaal oogpunt onder de Wet natuurbescherming worden beschermd (zie tabel ‘Andere soorten’ aan het einde van deze bijlage van het rapport.

Daarnaast kan het zijn dat er sprake is van ‘vrijgestelde soorten’. Hier kan sprake van zijn wanneer de minister van Economische Zaken bevoegd gezag is. Dan kunnen er soorten landelijk vrijgesteld zijn bij specifieke activiteiten.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn	Beschermingsregime andere soorten*
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in lid 1 te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in lid 1 in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage c, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen
Art. 3.1 lid 4 Het is verboden vogels als bedoeld in lid 1 opzettelijk te storen	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantings- of rustplaatsen van dieren als bedoeld in lid 1 te beschadigen of te vernielen	
Art. 3.1 lid 5 Het verbod als bedoeld in lid 4 is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	

Elk van de drie genoemde beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen (zie kader hieronder) en vereisen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Deze verbodsbepalingen sluiten één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen ("nee, tenzij"-principe).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of een vrijstelling moet aan de volgende drie criteria worden voldaan:

1. Er mag alleen worden afgeweken van de verbodsbepaling, wanneer geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
 2. Voor de afwijking moet een in de wet genoemd belang staan (zoals bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid), afhankelijk van de verschillende beschermingsregimes;
 3. De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort(en).
- Daarnaast is voor een aantal handelingen een vrijstelling mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Bij het bepalen of een ontheffing kan worden verleend, wordt niet alleen naar de gevolgen van de ingreep voor het individuele organismen gekeken, maar ook naar de gevolgen voor de instandhouding van de soort. Dit betekent dat ook wordt gekeken naar het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort(en). Daarnaast zal altijd rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht, ongeacht of het gaat om een beschermde soort of niet (zie kader hieronder).

Zorgplicht

Deze plicht geldt te allen tijde en houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze plicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. De huidige zorgplichtbepalingen zijn gecontinueerd en geïntegreerd vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet in de Wet natuurbescherming en de wet zegt hierover:

"Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving" (Artikel 2, lid 1).

en

"De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of het nalaten daarvan nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem/haar kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken." (Artikel 2, lid 2).

De gevolgen van de Wet natuurbescherming hangen af van de voorgenomen ingrepen en van de soorten die in het gebied aanwezig (kunnen) zijn. Het plangebied is het gebied waar de daadwerkelijke werkzaamheden (handelingen) plaatsvinden. Afhankelijk van de kenmerken van de activiteit kunnen storende effecten ook optreden buiten het plangebied (bijvoorbeeld geluid). De invloedssfeer van de werkzaamheden bepaalt daardoor de grootte van het onderzoeksgebied, wat dus meestal groter is dan het plangebied.

Dit betekent dat het onderzoeksgebied goed moet worden onderzocht op potenties voor het voorkomen van planten- en diersoorten en op de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of nesten. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, maar ook naar welke functie(s) het gebied voor deze soort(en) vervult. Soms zijn maatregelen mogelijk waarmee voorkomen kan worden dat door het verrichten van een handeling de verbodsbepalingen worden overtreden. Maatregelen kunnen effecten voorkomen, effecten verminderen of verzachten of effecten herstellen.

Een ontheffing (of vrijstelling) zal uitsluitend worden verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang;
- De handelingen leveren geen verslechtering/afbreuk op aan de staat van instandhouding van de soort.

Tabel B1.1 Overzicht Andere soorten, Artikel 3.10 Wnb, eerste lid, onderdeel a (dieren) en c (planten).

Amfibieën	Kreeftachtigen	Zoogdieren (vervolg)	Planten (vervolg)	Planten (vervolg)
Alpenwatersalamander	Europese rivierkreeft	Eekhoorn	Bosdravik	Moerasgamander
Bruine kikker		Egel	Brave hendrik	Muurbloem
Gewone pad	Libellen	Eikelmuis	Brede wolfsmelk	Naakte lathyrus
Kleine watersalamander	Beekrombout	Gewone bosspitsmuis	Breed wollegras	Naaldenkervel
Meerkikker	Bosbeekjuffer	Gewone zeehond	Bruinrode wespenorchis	Pijlscheefkelk
Middelste groene kikker	Donkere waterjuffer	Grote bosmuis	Dennenorchis	Roggelelie
Vinpoetsalamander	Gevlekte glanslibel	Grijze zeehond	Dreps	Rood peperboompje
Vuursalamander	Gewone bronlibel	Haas	Echte gamander	Rozenkransje
	Hoogveenglanslibel	Hermelijn	Franjgentiaan	Ruw parelzaad
Dagvlinders	Kempense heidelibel	Huisspitsmuis	Geelgroene wespenorchis	Scherpkruid
Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer	Konijn	Geplooid vrouwenmantel	Schubvaren
Bosparelmoervlinder		Molmuis	Getande veldsla	Schubzegge
Bruin dikkopje	Reptielen	Ondergrondse woelmuis	Gevlekt zonneroosje	Smalle raai
Bruine eikenpage	Adder	Ree	Glad biggenkruid	Spits havikskruid
Donker pimperlblauwtje	Hazelworm	Rosse woelmuis	Gladde zegge	Steenbraam
Duinparelmoervlinder	Levendbarende hagedis	Steenmarter	Groene nachtorchis	Stijve wolfsmelk
Gentiaanblauwtje	Ringslang	Tweekleurige bosspitsmuis	Groensteel	Stofzaad
Grote parelmoervlinder		Veldmuis	Groot spiegelklokje	Tengere distel
Grote vos	Vissen	Veldspitsmuis	Grote bosaardbei	Tengere veldmuur
Grote vuurvlinder	Beekdonderpad	Vos	Grote leeuwenklauw	Trosgamander
Grote weerschijnvlinder	Beekprik	Waterspitsmuis	Honingorchis	Veenbloembies
Iepenpage	Elrits	Wezel	Kalkboterbloem	Vliegenorchis
Kleine heivlinder	Gestippelde alver	Wild zwijn	Kalketrip	Vroege ereprijs
Kleine ijsvogelvlinder	Grote modderkruiper	Woelrat	Karhuizeranjer	Wilde averuit
Kommavilinder	Kwabaal		Karwijselie	Wilde ridderspoor
Pimpernelblauwtje		Planten	Kleine ereprijs	Wilde weit
Sleedoornpage	Zoogdieren	Akkerboterbloem	Kleine schorseneer	Wolfskers
Spiegeldikkopje	Aardmuis	Akkerdoornzaad	Kleine wolfsmelk	Zandwolfsmelk
Veenbesblauwtje	Boommarter	Akkerogentroost	Kluwenklokje	Zinkviooltje
Veenbesparelmoervlinder	Bosmuis	Beklierde ogentroost	Knollathyrus	Zweedse kornoelje
Veenhooibeestje	Bunzing	Berggamander	Knolspirea	
Veldparelmoervlinder	Damhert	Bergnachtorchis	Korensla	
Zilveren maan	Das	Blaasvaren	Kranskarwij	
	Dwergmuis	Blauw guichelheil	Kruiptijm	
Kevers	Dwergspitsmuis	Bokkenorchis	Lange zonnedaauw	
Vliegend hert	Edelhert	Bosboterbloem	Liggende ereprijs	

Bronnen:

- Wetstek Wet natuurbescherming (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01/0>)
- Regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming), Nota n.a.v. het verslag, kst-33348-9 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-9.html>)
- Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken. Versie 1.3 december 2016.

Bijlage 2 Beschermde soorten Provincie Groningen

Habitatrichtlijn niet-vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming via
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos	Bern I
Sporenplanten-bladmossen	tonghaarmuts	Bern I
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren	Bern I
Zaadplanten	liggende raket	Bern I
Zaadplanten	drijvende waterweegbree	Bern I, HR IV
Zaadplanten	groenknolorchis	Bern I, HR IV
Zaadplanten	kruipend moerasscherm	Bern I, HR IV
Zaadplanten	zomerschroeforchis	Bern I, HR IV
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Bern II
Insecten-haften	oeveraas	Bern II
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer	Bern II
Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus	Bern II
Reptielen	dikkopschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Reptielen	kemp's zeeschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Reptielen	lederschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Reptielen	soepschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug	Bern II, Bonn I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone vinvis	Bern II, Bonn I, HR IV
Amfibieën	boomkikker	Bern II, HR IV
Amfibieën	geelbuikvuurpad	Bern II, HR IV
Amfibieën	heikikker	Bern II, HR IV
Amfibieën	kamsalamander	Bern II, HR IV
Amfibieën	knoflookpad	Bern II, HR IV
Amfibieën	rugstreeppad	Bern II, HR IV
Amfibieën	vroedmeesterpad	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	apollovlinder	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	boszandoog	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	donker pimperlblauwtje	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	grote vuurvlinder	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	pimperlblauwtje	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	tijmblauwtje	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	zilverstreephooibeestje	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	gestreepte waterroofkever	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	juchtleerkever	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	vermijloenkever	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	bronslibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gaffellibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gevlekte witsnuitlibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	groene glazenmaker	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	noordse winterjuffer	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	oostelijke witsnuitlibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	rivierrombout	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	sierlijke witsnuitlibel	Bern II, HR IV
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Bern II, HR IV
Reptielen	gladde slang	Bern II, HR IV
Reptielen	muurhagedis	Bern II, HR IV
Reptielen	zandhagedis	Bern II, HR IV
Vissen	steur	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hamster	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	otter	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bechsteins vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bosvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	brandts vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	franjestaat	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grijze grootoorvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote hoefijzerneus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote rosse vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ingekorven vleermuis	Bern II, HR IV

Habitatrichtlijn niet-vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming via
Zoogdieren-vleermuizen	kleine dwergvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine hoefijzerneus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	laatvlieger	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	meervleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	mopsvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	noordse vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	rosse vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ruige dwergvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	tweekleurige vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	vale vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	watervleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bruinvis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergpotvis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gestreepte dolfin	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone dolfin	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone spitsdolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze dolfin	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	kleine zwaardwalvis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	narwal	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	orca	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	tuimelaar	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witflankdolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witsnuitdolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	noordse vinvis	Bonn I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	potvis	Bonn I, HR IV
Amfibieën	poelkikker	HR IV
Vissen	houting	HR IV
Weekdieren	bataafse stroommossel	HR IV
Weekdieren	platte schijfhoren	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	bever	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hazelmuis	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	lynx	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	noordse woelmuis	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wilde kat	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wolf	HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone dwergvleermuis	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	butskop	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergvinnis	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	griend	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	spitsdolfijn van gray	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witte dolfin	HR IV

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	aasgier	Bern II
Vogels	alpengierzwaluw	Bern II
Vogels	alpenheggenmus	Bern II
Vogels	amerikaanse grote stern	Bern II
Vogels	anatolische woestijnplevier	Bern II
Vogels	appelvink	Bern II
Vogels	arctische bonte strandloper	Bern II
Vogels	arendbuizerd	Bern II
Vogels	audouins meeuw	Bern II, Bonn I
Vogels	aziatische roodborsttapuit	Bern II
Vogels	baardgrasmus	Bern II
Vogels	baardman	Bern II
Vogels	balearische roodkopklauwier	Bern II
Vogels	balkanbergfluit	Bern II
Vogels	balkankwikstaart	Bern II
Vogels	bastaardarend	Bern II, Bonn I
Vogels	beflijster	Bern II
Vogels	bergeend	Bern II
Vogels	bergfluit	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	bijeneter	Bern II
Vogels	bladkoning	Bern II
Vogels	blauwborst	Bern II
Vogels	blauwe kiekendief	Bern II
Vogels	blauwe rotslijster	Bern II
Vogels	blauwstaart	Bern II
Vogels	blonde ruiter	Bonn I
Vogels	boerenwaluw	Bern II
Vogels	bont stormvogeltje	Bern II
Vogels	bontbekplevier	Bern II
Vogels	bonte strandloper	Bern II
Vogels	bonte tapuit	Bern II
Vogels	bonte vliegenvanger	Bern II
Vogels	boomklever	Bern II
Vogels	boomkruiper	Bern II
Vogels	boompieper	Bern II
Vogels	boomvalk	Bern II
Vogels	bosgors	Bern II
Vogels	bosrietzanger	Bern II
Vogels	bosruiter	Bern II
Vogels	bosuil	Bern II
Vogels	braamsluiper	Bern II
Vogels	brandgans	Bern II
Vogels	breedbekstrandloper	Bern II
Vogels	brilgrasmus	Bern II
Vogels	britse frater	Bern II
Vogels	britse koolmees	Bern II
Vogels	britse putter	Bern II
Vogels	bruine boszanger	Bern II
Vogels	bruine kiekendief	Bern II
Vogels	bruinkeelortolaan	Bern II
Vogels	buizerd	Bern II
Vogels	bulwers stormvogel	Bern II
Vogels	canadese kraanvogel	Bern II
Vogels	casarca	Bern II
Vogels	cetti's zanger	Bern II
Vogels	cirlgors	Bern II
Vogels	citroenkwikstaart	Bern II
Vogels	daurische klauwier	Bern II
Vogels	diksnavelnotenkraker	Bern II
Vogels	dougalls stern	Bern II
Vogels	draaihals	Bern II
Vogels	drieteenstrandloper	Bern II
Vogels	duinpieper	Bern II
Vogels	dunbekwulp	Bern II, Bonn I
Vogels	dwergaalscholver	Bern II
Vogels	dwergarend	Bern II
Vogels	dwerggans	Bern II, Bonn I
Vogels	dwerggors	Bern II
Vogels	dwergmeeuw	Bern II
Vogels	dwergooruil	Bern II
Vogels	dwergstern	Bern II
Vogels	engelse kwikstaart	Bern II
Vogels	europese kanarie	Bern II
Vogels	fitis	Bern II
Vogels	flamingo	Bern II
Vogels	fluits	Bern II
Vogels	frater	Bern II
Vogels	geelgors	Bern II
Vogels	geelsnavelduiker	Bern II
Vogels	gekraagde roodstaart	Bern II
Vogels	gele kwikstaart	Bern II
Vogels	geoorde fuut	Bern II
Vogels	giervalk	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	glanskop	Bern II
Vogels	gon-gon/kaapverdische stormvogel	Bern II
Vogels	goudhaan	Bern II
Vogels	grasmus	Bern II
Vogels	graspieper	Bern II
Vogels	graszanger	Bern II
Vogels	grauwe fitis	Bern II
Vogels	grauwe franjepoot	Bern II
Vogels	grauwe kiekendief	Bern II
Vogels	grauwe klauwier	Bern II
Vogels	grauwe vliegenvanger	Bern II
Vogels	griel	Bern II
Vogels	grijskopspecht	Bern II
Vogels	grijze wouw	Bern II
Vogels	groene specht	Bern II
Vogels	groenlandse tapuit	Bern II
Vogels	groenling	Bern II
Vogels	grote barmsijs	Bern II
Vogels	grote bonte specht	Bern II
Vogels	grote franjepoot	Bern II
Vogels	grote gele kwikstaart	Bern II
Vogels	grote karekiet	Bern II
Vogels	grote kruisbek	Bern II
Vogels	grote pieper	Bern II
Vogels	grote stern	Bern II
Vogels	grote trap	Bern II, Bonn I
Vogels	grote zilverreiger	Bern II
Vogels	haakbek	Bern II
Vogels	harlekijneend	Bern II
Vogels	havik	Bern II
Vogels	havikarend	Bern II
Vogels	heggenmus	Bern II
Vogels	hop	Bern II
Vogels	huiszwaluw	Bern II
Vogels	humes bladkoning	Bern II
Vogels	iberische tijftjaf	Bern II
Vogels	ijsduiker	Bern II
Vogels	ijsvors	Bern II
Vogels	ijslands smelleken	Bern II
Vogels	ijsvogel	Bern II
Vogels	ivoormeeuw	Bern II
Vogels	izabeltapuit	Bern II
Vogels	jufferkraanvogel	Bern II
Vogels	kalandrleeuwrik	Bern II
Vogels	kerkuil	Bern II
Vogels	klapekster	Bern II
Vogels	klein waterhoen	Bern II
Vogels	kleine barmsijs	Bern II
Vogels	kleine bonte specht	Bern II
Vogels	kleine karekiet	Bern II
Vogels	kleine klapekster	Bern II
Vogels	kleine plevier	Bern II
Vogels	kleine spotvogel	Bern II
Vogels	kleine sprinkhaanzanger	Bern II
Vogels	kleine strandloper	Bern II
Vogels	kleine torenvalk	Bern II, Bonn I
Vogels	kleine trap	Bern II
Vogels	kleine vliegenvanger	Bern II
Vogels	kleine zilverreiger	Bern II
Vogels	kleine zwaan	Bern II
Vogels	kleine zwartkop	Bern II
Vogels	kleinst waterhoen	Bern II
Vogels	kluut	Bern II
Vogels	kneu	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	koereiger	Bern II
Vogels	koningseider	Bern II
Vogels	koolmees	Bern II
Vogels	kortsnavelboomkruiper	Bern II
Vogels	kortteenleeuwerik	Bern II
Vogels	kraanvogel	Bern II
Vogels	krekelzanger	Bern II
Vogels	kroeskoppelikaan	Bern II, Bonn I
Vogels	krombekstrandloper	Bern II
Vogels	kruisbek	Bern II
Vogels	kuifduiker	Bern II
Vogels	kuifkoekoek	Bern II
Vogels	kuifmees	Bern II
Vogels	kwak	Bern II
Vogels	kwartelkoning	Bern II
Vogels	lachstern	Bern II
Vogels	lammergier	Bern II
Vogels	lepelaar	Bern II
Vogels	matkop	Bern II
Vogels	middelste bonte specht	Bern II
Vogels	mongoolse pieper	Bern II
Vogels	monniksgier	Bern II
Vogels	morinelplevier	Bern II
Vogels	nachtegaal	Bern II
Vogels	nachtzwaluw	Bern II
Vogels	nonnetje	Bern II
Vogels	noordse boszanger	Bern II
Vogels	noordse fitis	Bern II
Vogels	noordse grote bonte specht	Bern II
Vogels	noordse kwikstaart	Bern II
Vogels	noordse nachtegaal	Bern II
Vogels	noordse pijlstormvogel	Bern II
Vogels	noordse stern	Bern II
Vogels	oehoe	Bern II
Vogels	oeverloper	Bern II
Vogels	oeverpieper	Bern II
Vogels	oeverzwaluw	Bern II
Vogels	ooievaar	Bern II
Vogels	oostelijke blonde tapuit	Bern II
Vogels	oostelijke kraagtrap	Bern II, Bonn I
Vogels	orpheuspotvogel	Bern II
Vogels	paapje	Bern II
Vogels	paarse strandloper	Bern II
Vogels	pallas' boszanger	Bern II
Vogels	parelduiker	Bern II
Vogels	perzische roodborst	Bern II
Vogels	pestvogel	Bern II
Vogels	pimpelmees	Bern II
Vogels	poelruiter	Bern II
Vogels	poelsnip	Bern II
Vogels	porseleinhoen	Bern II
Vogels	provençaalse grasmus	Bern II
Vogels	purperreiger	Bern II
Vogels	putter	Bern II
Vogels	raddes boszanger	Bern II
Vogels	ralreiger	Bern II
Vogels	ransuil	Bern II
Vogels	renvogel	Bern II
Vogels	reuzenster	Bern II
Vogels	rietgors	Bern II
Vogels	rietzanger	Bern II
Vogels	rode rotslijster	Bern II
Vogels	rode wouw	Bern II
Vogels	roerdomp	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	roodborst	Bern II
Vogels	roodborsttapuit	Bern II
Vogels	roodborsttapuit	Bern II
Vogels	roodbuikwaterspreeuw	Bern II
Vogels	roodhalsfuut	Bern II
Vogels	roodhalsgans	Bern II, Bonn I
Vogels	roodkeelduiker	Bern II
Vogels	roodkeelpieper	Bern II
Vogels	roodkopklauwier	Bern II
Vogels	roodmus	Bern II
Vogels	roodpootvalk	Bern II
Vogels	roodsterblauwborst	Bern II
Vogels	roodstuitzwaluw	Bern II
Vogels	rosse franjepoot	Bern II
Vogels	rotspieper	Bern II
Vogels	rouwkwikstaart	Bern II
Vogels	roze pelikaan	Bern II, Bonn I
Vogels	roze spreeuw	Bern II
Vogels	ruigpootbuisard	Bern II
Vogels	ruigpootuil	Bern II
Vogels	scandinavische tjiftjaf	Bern II
Vogels	scharrelaar	Bern II
Vogels	schreeuwarend	Bern II
Vogels	siberische boompieper	Bern II
Vogels	siberische braamsluiper	Bern II
Vogels	siberische notenkraker	Bern II
Vogels	siberische taling	Bonn I
Vogels	siberische tjiftjaf	Bern II
Vogels	sibirische sprinkhaanzanger	Bern II
Vogels	sijs	Bern II
Vogels	slangenarend	Bern II
Vogels	slechtvalk	Bern II
Vogels	smelleken	Bern II
Vogels	sneeuwgor	Bern II
Vogels	sneeuwgor	Bern II
Vogels	sneeuwuil	Bern II
Vogels	snor	Bern II
Vogels	sperwer	Bern II
Vogels	sperwergrasmus	Bern II
Vogels	sperweruil	Bern II
Vogels	spotvogel	Bern II
Vogels	sprinkhaanzanger	Bern II
Vogels	steenarend	Bern II
Vogels	steenloper	Bern II
Vogels	steenuil	Bern II
Vogels	stellers eider	Bern II
Vogels	stelkluit	Bern II
Vogels	steppearend	Bern II
Vogels	steppebuisard	Bern II
Vogels	steppehoen	Bern II
Vogels	steppekiekendief	Bern II
Vogels	steppekievit	Bonn I
Vogels	steppeklapekster	Bern II
Vogels	steppevorkstaartplevier	Bern II
Vogels	stormvogeltje	Bern II
Vogels	strandleeuwerik	Bern II
Vogels	strandplevier	Bern II
Vogels	struikrietzanger	Bern II
Vogels	swinhoes boszanger	Bern II
Vogels	taigaboomkruiper	Bern II
Vogels	tapuit	Bern II
Vogels	temmincks strandloper	Bern II
Vogels	terekruiter	Bern II
Vogels	tjiftjaf	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	toendrabontbekplevier	Bern II
Vogels	torenvalk	Bern II
Vogels	tuinfluiter	Bern II
Vogels	turkestaanse klauwier	Bern II
Vogels	vaal stormvogeltje	Bern II
Vogels	vale gier	Bern II
Vogels	vale pijlstormvogel	Bern II
Vogels	veldrietzanger	Bern II
Vogels	velduil	Bern II
Vogels	visarend	Bern II
Vogels	visdief	Bern II
Vogels	vorkstaartmeeuw	Bern II
Vogels	vorkstaartplevier	Bern II
Vogels	vuurgoudhaan	Bern II
Vogels	waterpieper	Bern II
Vogels	waterrietzanger	Bern II, Bonn I
Vogels	wespendief	Bern II
Vogels	westelijke blonde tapuit	Bern II
Vogels	wielewaal	Bern II
Vogels	wilde zwaan	Bern II
Vogels	wilgengors	Bern II
Vogels	wilsons stormvogeltje	Bern II
Vogels	winterkoning	Bern II
Vogels	witbandkruisbek	Bern II
Vogels	witbandzeearend	Bern II, Bonn I
Vogels	witgat	Bern II
Vogels	withalsvliegenvanger	Bern II
Vogels	witkopeend	Bern II, Bonn I
Vogels	witkopgors	Bern II
Vogels	witoogeend	Bonn I
Vogels	witstuitbarmsijs	Bern II
Vogels	witte kerkuil	Bern II
Vogels	witte kwikstaart	Bern II
Vogels	witvleugelstern	Bern II
Vogels	witwangstern	Bern II
Vogels	woestijngrasmus	Bern II
Vogels	woestijnvink	Bern II
Vogels	woudaap	Bern II
Vogels	zeearend	Bern II, Bonn I
Vogels	zuidelijke bonte strandloper	Bern II
Vogels	zwartbuikwaterspreeuw	Bern II
Vogels	zwarte ibis	Bern II
Vogels	zwarte mees	Bern II
Vogels	zwarte ooievaar	Bern II
Vogels	zwarte roodstaart	Bern II
Vogels	zwarte roodstaart	Bern II
Vogels	zwarte specht	Bern II
Vogels	zwarte stern	Bern II
Vogels	zwarte wouw	Bern II
Vogels	zwartkop	Bern II
Vogels	zwartkopgors	Bern II
Vogels	zwartkopmeeuw	Bern II

Andere soorten

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Amfibieën	alpenwatersalamander	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibieën	vinpootsalamander	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibieën	vuursalamander	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	aardbeivlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bosparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruin dikkopje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruine eikenpage	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	duinparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	gentiaanblauwtje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote parelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote vos	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote weerschijnvlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	iepenpage	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kleine heivlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kleine ijsvogelvlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kommavlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	sleedoornpage	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	spiegeldikkopje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenbesblauwtje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenbesparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenhooibeestje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veldparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	zilveren maan	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-kevers	vliegend hert	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	beekrombout	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	bosbeekjuffer	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	donkere waterjuffer	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gevlekte glanslibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gewone bronlibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	hoogveenglanslibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	kempense heidelibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	speerwaterjuffer	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Kreeftachtigen	europese rivierkreeft	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	adder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	hazelworm	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	levendbarende hagedis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	ringslang	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekdonderpad	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekprik	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	elrits	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	gestippelde alver	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	grote modderkruiper	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	kwabaal	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	boomarter	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	damhert	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	das	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	edelhert	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eekhoorn	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eikelmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	grote bosmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	molmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	steenarter	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldspitsmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	waterspitsmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	wild zwijn	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone zeehond	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze zeehond	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Sporenplanten-varens	blaasvaren	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	groensteel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	schubvaren	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerboterbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerdoornzaad	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerogentroost	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Andere soorten

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Zaadplanten	beklierde ogentroost	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	berggamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bergnachtorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	blauw guichelheil	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bokkenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bosboterbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bosdravik	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brave hendrik	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brede wolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	breed wollegras	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bruinrode wespenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dennenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dreps	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	echte gamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	franjugentiaan	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geelgroene wespenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geplooid vrouwenmantel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	getande veldsla	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gevekt zonneroosje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	glad biggenkruid	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gladde zegge	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groene nachtorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groot spiegelklokje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote bosaardbei	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote leeuwenklauw	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	honingorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalkboterbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalketrip	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karthuiseranjier	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karwijselie	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine ereprijs	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine schorseneer	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine wolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kluwenklokje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knollathyrus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knolspirea	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	korensla	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kranskarwij	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kruiptijm	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	lange zonnedaauw	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	liggende ereprijs	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	moerasgamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	muurbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naakte lathyrus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naaldenkervel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	pijlscheefkelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	roggelelie	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rood peperboompje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rozenkransje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	ruw parelzaad	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	scherpkruid	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	schubzegge	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	smalle raai	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	spits havikskruid	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	steenbraam	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stijve wolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stofzaad	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere distel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere veldmuur	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	troggamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	veenbloembies	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vliegenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vroege ereprijs	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde averuit	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Andere soorten		
Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Zaadplanten	wilde ridderspoor	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde weit	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wolfskers	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zandwolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zinkviooltje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zweedse kornoelje	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Vrijgestelde soorten	
Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	bruine kikker
Amfibieën	gewone pad
Amfibieën	kleine watersalamander
Amfibieën	meerkikker
Amfibieën	middelste groene kikker/bastaard kikker
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergpspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	egel
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	ree
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	vos
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat

Habitatrichtlijn niet-vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming via
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos	Bern I
Sporenplanten-bladmossen	tonghaarmuts	Bern I
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren	Bern I
Zaadplanten	liggende raket	Bern I
Zaadplanten	drijvende waterweegbree	Bern I, HR IV
Zaadplanten	groenknolorchis	Bern I, HR IV
Zaadplanten	kruipend moerasscherm	Bern I, HR IV
Zaadplanten	zomerschroeforchis	Bern I, HR IV
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Bern II
Insecten-haften	oeveraas	Bern II
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer	Bern II
Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus	Bern II
Reptielen	dikkopschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Reptielen	kemp's zeeschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Reptielen	lederschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Reptielen	soepschildpad	Bern II, Bonn I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug	Bern II, Bonn I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone vinvis	Bern II, Bonn I, HR IV
Amfibieën	boomkikker	Bern II, HR IV
Amfibieën	geelbuikvuurpad	Bern II, HR IV
Amfibieën	heikikker	Bern II, HR IV
Amfibieën	kamsalamander	Bern II, HR IV
Amfibieën	knoflookpad	Bern II, HR IV
Amfibieën	rugstreepad	Bern II, HR IV
Amfibieën	vroedmeesterpad	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	apollovlinder	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	boszandoog	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	donker pimperlblauwtje	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	grote vuurvlinder	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	pimperlblauwtje	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	tijmblauwtje	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	zilverstreephooibeestje	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	gestreepte waterroofkever	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	juchtleerkever	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	vermiljoenkever	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	bronslibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gaffellibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gevlekte witsnuitlibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	groene glazenmaker	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	noordse winterjuffer	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	oostelijke witsnuitlibel	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	rivierrombout	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	sierlijke witsnuitlibel	Bern II, HR IV
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Bern II, HR IV
Reptielen	gladde slang	Bern II, HR IV
Reptielen	muurhagedis	Bern II, HR IV
Reptielen	zandhagedis	Bern II, HR IV
Vissen	steur	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hamster	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	otter	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bechsteins vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bosvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	brandts vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	franjestaat	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grijze grootoorvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote hoefijzerneus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote rosse vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ingekorven vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine dwergvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine hoefijzerneus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	laatvliager	Bern II, HR IV

Habitatrichtlijn niet-vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming via
Zoogdieren-vleermuizen	meervleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	mopsvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	noordse vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	rosse vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ruige dwergvleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	tweekleurige vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	vale vleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	watervleermuis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bruinvis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergpotvis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gestreepte dolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone dolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone spitsdolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze dolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	kleine zwaardwalvis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	narwal	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	orca	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	tuimelaar	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witflankdolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witsnuitdolfijn	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	noordse vinvis	Bonn I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	potvis	Bonn I, HR IV
Amfibieën	poelkikker	HR IV
Vissen	houting	HR IV
Weekdieren	bataafse stroommossel	HR IV
Weekdieren	platte schijfhoren	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	bever	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hazelmuis	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	lynx	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	noordse woelmuis	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wilde kat	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wolf	HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone dwergvleermuis	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	butskop	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergvinvis	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	griend	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	spitsdolfijn van gray	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witte dolfijn	HR IV

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	aasgier	Bern II
Vogels	alpengierzwaluw	Bern II
Vogels	alpenheggenmus	Bern II
Vogels	amerikaanse grote stern	Bern II
Vogels	anatolische woestijnplevier	Bern II
Vogels	appelvink	Bern II
Vogels	arctische bonte strandloper	Bern II
Vogels	arendbuizerd	Bern II
Vogels	audouins meeuw	Bern II, Bonn I
Vogels	aziatische roodborsttapuit	Bern II
Vogels	baardgrasmus	Bern II
Vogels	baardman	Bern II
Vogels	balearische roodkopklauwier	Bern II
Vogels	balkanbergfluit	Bern II
Vogels	balkankwikstaart	Bern II
Vogels	bastardarend	Bern II, Bonn I
Vogels	beflijster	Bern II
Vogels	bergeend	Bern II
Vogels	bergfluit	Bern II
Vogels	bijeneter	Bern II
Vogels	bladkoning	Bern II
Vogels	blauwborst	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	blauwe kiekendief	Bern II
Vogels	blauwe rotslijster	Bern II
Vogels	blauwstaart	Bern II
Vogels	blonde ruiter	Bonn I
Vogels	boerenwaluw	Bern II
Vogels	bont stormvogeltje	Bern II
Vogels	bontbekplevier	Bern II
Vogels	bonte strandloper	Bern II
Vogels	bonte tapuit	Bern II
Vogels	bonte vliegenvanger	Bern II
Vogels	boomklever	Bern II
Vogels	boomkruiper	Bern II
Vogels	boompieper	Bern II
Vogels	boomvalk	Bern II
Vogels	bosgors	Bern II
Vogels	bosrietzanger	Bern II
Vogels	bosruiter	Bern II
Vogels	bosuil	Bern II
Vogels	braamsluiper	Bern II
Vogels	brandgans	Bern II
Vogels	breedbekstrandloper	Bern II
Vogels	brilgrasmus	Bern II
Vogels	britse frater	Bern II
Vogels	britse koolmees	Bern II
Vogels	britse putter	Bern II
Vogels	bruine boszanger	Bern II
Vogels	bruine kiekendief	Bern II
Vogels	bruinkeelortolaan	Bern II
Vogels	buizerd	Bern II
Vogels	bulwers stormvogel	Bern II
Vogels	canadese kraanvogel	Bern II
Vogels	casarca	Bern II
Vogels	cetti's zanger	Bern II
Vogels	cirlgors	Bern II
Vogels	citroenkwikstaart	Bern II
Vogels	daurische klauwier	Bern II
Vogels	diksnavelnotenkraker	Bern II
Vogels	dougalls stern	Bern II
Vogels	draaihal	Bern II
Vogels	drieteenstrandloper	Bern II
Vogels	duinpieper	Bern II
Vogels	dunbekwulp	Bern II, Bonn I
Vogels	dwergaalscholver	Bern II
Vogels	dwegarend	Bern II
Vogels	dweggans	Bern II, Bonn I
Vogels	dweggors	Bern II
Vogels	dwegmeeuw	Bern II
Vogels	dwegooruil	Bern II
Vogels	dwegstern	Bern II
Vogels	engelse kwikstaart	Bern II
Vogels	europese kanarie	Bern II
Vogels	fitis	Bern II
Vogels	flamingo	Bern II
Vogels	fluitier	Bern II
Vogels	frater	Bern II
Vogels	geelgors	Bern II
Vogels	geelsnavelduiker	Bern II
Vogels	gekraagde roodstaart	Bern II
Vogels	gele kwikstaart	Bern II
Vogels	geoorde fuut	Bern II
Vogels	giervalk	Bern II
Vogels	glanskop	Bern II
Vogels	gon-gon/kaapverdiche stormvogel	Bern II
Vogels	goudhaan	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	grasmus	Bern II
Vogels	graspieper	Bern II
Vogels	graszanger	Bern II
Vogels	grauwe fitis	Bern II
Vogels	grauwe franjepoot	Bern II
Vogels	grauwe kiekendief	Bern II
Vogels	grauwe klauwier	Bern II
Vogels	grauwe vliegenvanger	Bern II
Vogels	griel	Bern II
Vogels	grijskopspecht	Bern II
Vogels	grijze wouw	Bern II
Vogels	groene specht	Bern II
Vogels	groenlandse tapuit	Bern II
Vogels	groenling	Bern II
Vogels	grote barmsijs	Bern II
Vogels	grote bonte specht	Bern II
Vogels	grote franjepoot	Bern II
Vogels	grote gele kwikstaart	Bern II
Vogels	grote karekiet	Bern II
Vogels	grote kruisbek	Bern II
Vogels	grote pieper	Bern II
Vogels	grote stern	Bern II
Vogels	grote trap	Bern II, Bonn I
Vogels	grote zilverreiger	Bern II
Vogels	haakbek	Bern II
Vogels	harlekijneend	Bern II
Vogels	havik	Bern II
Vogels	havikarend	Bern II
Vogels	heggenmus	Bern II
Vogels	hop	Bern II
Vogels	huiswaluw	Bern II
Vogels	humes bladkoning	Bern II
Vogels	iberische tjiftjaf	Bern II
Vogels	ijsduiker	Bern II
Vogels	ijsgors	Bern II
Vogels	ijslands smelleken	Bern II
Vogels	ijsvogel	Bern II
Vogels	ivoormeeuw	Bern II
Vogels	izabeltapuit	Bern II
Vogels	jufferkraanvogel	Bern II
Vogels	kalanderleeuwerik	Bern II
Vogels	kerkuil	Bern II
Vogels	klapekster	Bern II
Vogels	klein waterhoen	Bern II
Vogels	kleine barmsijs	Bern II
Vogels	kleine bonte specht	Bern II
Vogels	kleine karekiet	Bern II
Vogels	kleine klapekster	Bern II
Vogels	kleine plevier	Bern II
Vogels	kleine spotvogel	Bern II
Vogels	kleine sprinkhaanzanger	Bern II
Vogels	kleine strandloper	Bern II
Vogels	kleine torenvalk	Bern II, Bonn I
Vogels	kleine trap	Bern II
Vogels	kleine vliegenvanger	Bern II
Vogels	kleine zilverreiger	Bern II
Vogels	kleine zwaan	Bern II
Vogels	kleine zwartkop	Bern II
Vogels	kleinst waterhoen	Bern II
Vogels	kluut	Bern II
Vogels	kneu	Bern II
Vogels	koereiger	Bern II
Vogels	koningseider	Bern II
Vogels	koolmees	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	kortsnavelboomkruiper	Bern II
Vogels	kortteenleeuwrik	Bern II
Vogels	kraanvogel	Bern II
Vogels	krekelzanger	Bern II
Vogels	kroeskoppelikaan	Bern II, Bonn I
Vogels	krombekstrandloper	Bern II
Vogels	kruisbek	Bern II
Vogels	kuifduiker	Bern II
Vogels	kuifkoekoek	Bern II
Vogels	kuifmees	Bern II
Vogels	kwak	Bern II
Vogels	kwartelkoning	Bern II
Vogels	lachstern	Bern II
Vogels	lammergier	Bern II
Vogels	lepelaar	Bern II
Vogels	matkop	Bern II
Vogels	middelste bonte specht	Bern II
Vogels	mongoolse pieper	Bern II
Vogels	monniksgier	Bern II
Vogels	morinelplevier	Bern II
Vogels	nachtegaal	Bern II
Vogels	nachtzwaluw	Bern II
Vogels	nonnetje	Bern II
Vogels	noordse boszanger	Bern II
Vogels	noordse fitis	Bern II
Vogels	noordse grote bonte specht	Bern II
Vogels	noordse kwikstaart	Bern II
Vogels	noordse nachtegaal	Bern II
Vogels	noordse pijlstormvogel	Bern II
Vogels	noordse stern	Bern II
Vogels	oehoe	Bern II
Vogels	oeverloper	Bern II
Vogels	oeverpieper	Bern II
Vogels	oeverzwaluw	Bern II
Vogels	ooievaar	Bern II
Vogels	oostelijke blonde tapuit	Bern II
Vogels	oostelijke kraagtrap	Bern II, Bonn I
Vogels	orpheusspotvogel	Bern II
Vogels	paapje	Bern II
Vogels	paarse strandloper	Bern II
Vogels	pallas' boszanger	Bern II
Vogels	parelduiker	Bern II
Vogels	perzische roodborst	Bern II
Vogels	pestvogel	Bern II
Vogels	pimpelmees	Bern II
Vogels	poelruiter	Bern II
Vogels	poelsnip	Bern II
Vogels	porseleinhoen	Bern II
Vogels	provençaalse grasmus	Bern II
Vogels	purperreiger	Bern II
Vogels	putter	Bern II
Vogels	raddes boszanger	Bern II
Vogels	ralreiger	Bern II
Vogels	ransuil	Bern II
Vogels	renvogel	Bern II
Vogels	reuzenster	Bern II
Vogels	rietgors	Bern II
Vogels	rietzanger	Bern II
Vogels	rode rotslijster	Bern II
Vogels	rode wouw	Bern II
Vogels	roerdomp	Bern II
Vogels	roodborst	Bern II
Vogels	roodborsttapuit	Bern II
Vogels	roodborsttapuit	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	roodbuikwaterspreeuw	Bern II
Vogels	roodhalsfuut	Bern II
Vogels	roodhalsgans	Bern II, Bonn I
Vogels	roodkeelduiker	Bern II
Vogels	roodkeelpieper	Bern II
Vogels	roodkopklauwier	Bern II
Vogels	roodmus	Bern II
Vogels	roodpootvalk	Bern II
Vogels	roodsterblauwborst	Bern II
Vogels	roodstuitwaluw	Bern II
Vogels	rosse franjepoot	Bern II
Vogels	rotspieper	Bern II
Vogels	rouwkwikstaart	Bern II
Vogels	roze pelikaan	Bern II, Bonn I
Vogels	roze spreeuw	Bern II
Vogels	ruigpootbuizerd	Bern II
Vogels	ruigpootuil	Bern II
Vogels	scandinavische tjiftjaf	Bern II
Vogels	scharrelaar	Bern II
Vogels	schreeuwarend	Bern II
Vogels	siberische boompieper	Bern II
Vogels	siberische braamsluiper	Bern II
Vogels	siberische notenkraker	Bern II
Vogels	siberische taling	Bonn I
Vogels	siberische tjiftjaf	Bern II
Vogels	sibirische sprinkhaanzanger	Bern II
Vogels	sijs	Bern II
Vogels	slangenarend	Bern II
Vogels	slechtvalk	Bern II
Vogels	smelleken	Bern II
Vogels	sneeuwgor	Bern II
Vogels	sneeuwgor	Bern II
Vogels	sneeuwuil	Bern II
Vogels	snor	Bern II
Vogels	sperwer	Bern II
Vogels	sperwergrasmus	Bern II
Vogels	sperweruil	Bern II
Vogels	spotvogel	Bern II
Vogels	sprinkhaanzanger	Bern II
Vogels	steenarend	Bern II
Vogels	steenloper	Bern II
Vogels	steenuil	Bern II
Vogels	stellers eider	Bern II
Vogels	steltkluut	Bern II
Vogels	steppearend	Bern II
Vogels	steppebuizerd	Bern II
Vogels	steppehoen	Bern II
Vogels	steppekiekendief	Bern II
Vogels	steppekievit	Bonn I
Vogels	steppeklapekster	Bern II
Vogels	steppevorkstaartplevier	Bern II
Vogels	stormvogeltje	Bern II
Vogels	strandleeuwerik	Bern II
Vogels	strandplevier	Bern II
Vogels	struikrietzanger	Bern II
Vogels	swinhoes boszanger	Bern II
Vogels	taigaboomkruiper	Bern II
Vogels	tapuit	Bern II
Vogels	temmincks strandloper	Bern II
Vogels	terekruiter	Bern II
Vogels	tjiftjaf	Bern II
Vogels	toendrabontbekplevier	Bern II
Vogels	torenvalk	Bern II
Vogels	tuinfluiter	Bern II

Habitatrichtlijn vogels

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Vogels	turkestaanse klauwier	Bern II
Vogels	vaal stormvogeltje	Bern II
Vogels	vale gier	Bern II
Vogels	vale pijlstormvogel	Bern II
Vogels	veldrietzanger	Bern II
Vogels	velduil	Bern II
Vogels	visarend	Bern II
Vogels	visdief	Bern II
Vogels	vorkstaartmeeuw	Bern II
Vogels	vorkstaartplevier	Bern II
Vogels	vuurgoudhaan	Bern II
Vogels	waterpieper	Bern II
Vogels	waterrietzanger	Bern II, Bonn I
Vogels	wespendief	Bern II
Vogels	westelijke blonde tapuit	Bern II
Vogels	wielewaal	Bern II
Vogels	wilde zwaan	Bern II
Vogels	wilgengors	Bern II
Vogels	wilsons stormvogeltje	Bern II
Vogels	winterkoning	Bern II
Vogels	witbandkruisbek	Bern II
Vogels	witbandzeearend	Bern II, Bonn I
Vogels	witgat	Bern II
Vogels	withalsvliegenvanger	Bern II
Vogels	witkopeend	Bern II, Bonn I
Vogels	witkopgors	Bern II
Vogels	witoogeend	Bonn I
Vogels	witstuitbarmsijs	Bern II
Vogels	witte kerkuil	Bern II
Vogels	witte kwikstaart	Bern II
Vogels	witvleugels tern	Bern II
Vogels	witwangstern	Bern II
Vogels	woestijngrasmus	Bern II
Vogels	woestijnvink	Bern II
Vogels	woudaap	Bern II
Vogels	zeearend	Bern II, Bonn I
Vogels	zuidelijke bonte strandloper	Bern II
Vogels	zwartbuikwaterspreeuw	Bern II
Vogels	zwarte ibis	Bern II
Vogels	zwarte mees	Bern II
Vogels	zwarte ooievaar	Bern II
Vogels	zwarte roodstaart	Bern II
Vogels	zwarte roodstaart	Bern II
Vogels	zwarte specht	Bern II
Vogels	zwarte stern	Bern II
Vogels	zwarte wouw	Bern II
Vogels	zwartkop	Bern II
Vogels	zwartkopgors	Bern II
Vogels	zwartkopmeeuw	Bern II

Andere soorten

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Amfibieën	alpenwatersalamander	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibieën	vinpootsalamander	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Amfibieën	vuursalamander	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	aardbeivlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bosparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruin dikkopje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	bruine eikenpage	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	duinparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	gentiaanblauwtje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote parelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote vos	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	grote weerschijnvlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	iepenpage	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kleine heivlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kleine ijsvogelvlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	kommavilinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	sleedoornpage	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	spiegeldikkopje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenbesblauwtje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenbesparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veenhooibeestje	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	veldparelmoevlinder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-dagvlinders	zilveren maan	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-kevers	vliegend hert	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	beekrombout	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	bosbeekjuffer	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	donkere waterjuffer	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gevekte glanslibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	gewone bronlibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	hoogveenglanslibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	kempense heidelibel	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Insecten-libellen	speerwaterjuffer	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Kreeftachtigen	europese rivierkreeft	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	adder	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	hazelworm	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	levendbarende hagedis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Reptielen	ringslang	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekdonderpad	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	beekprik	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	elrits	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	gestippelde alver	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	grote modderkruiper	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Vissen	kwabaal	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	boomarter	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	damhert	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	das	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	edelhert	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eekhoorn	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	eikelmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	grote bosmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	molmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	steenarter	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldspitsmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	waterspitsmuis	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-landzoogdieren	wild zwijn	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone zeehond	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze zeehond	Andere soorten (bijlage A van de wet)
Sporenplanten-varens	blaasvaren	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	groensteel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Sporenplanten-varens	schubvaren	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerboterbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerdoornzaad	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	akkerogentroost	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Andere soorten

Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Zaadplanten	beklierde ogentroost	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	berggamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bergnachtorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	blauw guichelheil	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bokkenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bosboterbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bosdravik	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brave hendrik	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	brede wolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	breed wollegras	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	bruinrode wespenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dennenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	dreps	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	echte gamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	franjugentiaan	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geelgroene wespenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	geplooid vrouwenmantel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	getande veldsla	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gevekt zonneroosje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	glad biggenkruid	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	gladde zegge	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groene nachtorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	groot spiegelklokje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote bosaardbei	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	grote leeuwenklauw	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	honingorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalkboterbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kalketrip	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karthuizeranjer	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	karwijselie	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine ereprijs	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine schorseneer	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kleine wolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kluwenklokje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knollathyrus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	knolspirea	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	korensla	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kranskarwij	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	kruiptijm	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	lange zonnedaauw	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	liggende ereprijs	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	moerasgamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	muurbloem	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naakte lathyrus	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	naaldenkervel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	pijlscheefkelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	roggelelie	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rood peperboompje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	rozenkransje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	ruw parelzaad	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	scherpkruid	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	schubzegge	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	smalle raai	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	spits havikskruid	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	steenbraam	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stijve wolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	stofzaad	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere distel	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	tengere veldmuur	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	troggamander	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	veenbloembies	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vliegenorchis	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	vroege ereprijs	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde averuit	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Andere soorten		
Soortgroep	Nederlandse naam	Bescherming
Zaadplanten	wilde ridderspoor	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wilde weit	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	wolfskers	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zandwolfsmelk	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zinkviooltje	Andere soorten (bijlage B van de wet)
Zaadplanten	zweedse kornoelje	Andere soorten (bijlage B van de wet)

Vrijgestelde soorten	
Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	bruine kikker
Amfibieën	gewone pad
Amfibieën	kleine watersalamander
Amfibieën	meerkikker
Amfibieën	middelste groene kikker/bastaard kikker
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	egel
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	ree
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis
Zoogdieren-landzoogdieren	vos
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat

Bijlage 3 Nationale Databank Flora en Fauna gegevens

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Groene kikker (Onb.)	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Grote vos	Dagvlinders	wnb-andere	0 - 1 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders	wnb-andere	0 - 1 km
Veenbesblauwtje	Dagvlinders	wnb-andere	0 - 1 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere	0 - 1 km
Blauwe reiger	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Boerenwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bonte vliegenvanger	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Boomklever	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Boomkruiper	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bosuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ekster	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gekraagde roodstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Glanskop	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gauwe vliegenvanger	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Groene specht	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote bonte specht	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huiswaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
IJsvogel	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kleine bonte specht	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Koolmees	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Oeverwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Pimpelmees	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Raaf	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Spreeuw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Tapuit	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Torenvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zeearend	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte kraai	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte mees	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte roodstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte specht	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Brilduiker	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Eider	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Kortsnavelboomkruiper	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Zwarte wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Grote bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Groene glazenmaker	Libellen	wnb-hrl	10 - 25 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	10 - 25 km
Knoflookpad	Amfibieën	wnb-hrl	10 - 25 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	10 - 25 km
Teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	wnb-hrl	10 - 25 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	10 - 25 km
Aardbeivlinder	Dagvlinders	wnb-andere	10 - 25 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere	10 - 25 km
Damhert	Zoogdieren	wnb-andere	10 - 25 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere	10 - 25 km
Kleine schorseneer	Vaatplanten	wnb-andere	10 - 25 km
Knollathyrus	Vaatplanten	wnb-andere	10 - 25 km
Knolspirea	Vaatplanten	wnb-andere	10 - 25 km
Kommavlinder	Dagvlinders	wnb-andere	10 - 25 km
Meerkikker	Amfibieën	wnb-andere	10 - 25 km
Muurbloem	Vaatplanten	wnb-andere	10 - 25 km
Rood peperboompje	Vaatplanten	wnb-andere	10 - 25 km
Veldspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	10 - 25 km
Wezel/Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere	10 - 25 km
Zilveren maan	Dagvlinders	wnb-andere	10 - 25 km